



## Unga Feminister

# POLITISKT PROGRAM

<b>A: UTBILDNING</b>	<b>6</b>
A1: EN NORMKRITISK OCH ANTIRASISTISKT SKOLGÅNG	6
A2: ANALYS AV LÄROMEDEL UR ETT FEMINISTISKT OCH ANTIRASISTISKT PERSPEKTIV	7
A3: UTÖKAD OCH UPPDATERAD SEXUALUNDERVISNING PÅ SCHEMAT	7
A4: ALLA BARN HAR RÄTT TILL EN SKOLGÅNG – SKOLAN SKA VARA EN FRISTAD	7
A5: INFÖR DISKRIMINERINGSOMBUD OCH STÄRK ARBETET MOT DISKRIMINERING PÅ SKOLAN	8
A6: INKLUDERA KUNSKAP OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I LÄRAR- OCH REKTORSUTBILDNINGEN	8
A7: LÄXFRI SKOLA FÖR JÄMLIKA FÖRUTSÄTTNINGAR	8
A8: TILLGÄNGLIG SKOLMILJÖ	9
A9: STÄRKT ELEVHÄLSA GENOM NORMKRITIK OCH FLER KURATORER	9
A10: BÄTTRE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR LANDSBYGDEN	9
A11: HÖJD KOMPETENS KRING NORMBRYTANDE NEUROPSYKIATRISKA FUNKTIONSVARIATIONER OCH AFFEKTIVA SJUKDOMAR	9
A12: REFORMERA DET "FRIA" SKOLVALET	10
A13: NORMEN FÖR GYMNASIEPROGRAM SKA VARA ATT GE HÖGSKOLEBEHÖRIGHET	10
A14: STÄRKT ELEVRÄTT – FRÄMJA ELEVENS ORGANISERING	10
A15: MOTARBETA ORDNINGSDÖMEN	10
A16: HUMANKUNSKAP SOM ÄMNE	11
A17: KOSTNADSFRI FRUKOST UNDER SKOLTID	11
A18: INFORMATION OM PSYKISK OHÄLSA I SKOLAN	11
A19: SAMTLIGA UNDERVISNINGSLOKALER I ANSLUTNING TILL SKOLAN	11

A20: RÄTT TILL MODERSMÅL OCH TECKENSPRÅK SOM MODERSMÅLSUNDERVISNING	12
A21: HÖJ ANSLAGEN TILL FOLKHÖGSKOLOR	12
A22: ALLA ELEVER SKA HA TILLGÅNG TILL ETT BEMANNAT SKOLBIBLIOTEK	12
<b>B: ARBETE</b>	<b>14</b>
B1: ARBETSMARKNAD FRI FRÅN DISKRIMINERING	14
B2: SEX TIMMARS ARBETSDAG MED BIBEHÅLLEN LÖN	15
B3: SÄKRA ANSTÄLLNINGAR FÖR UNGA	15
B4: MOTVERKA SEXUELLA TRAKASSERIER PÅ ARBETSPLATSEN	15
B5: FLER SOMMARJOBB ÅT UNGA	15
B6: HELTID SOM NORM	16
B7: STÄRK DEN IDEELLA SEKTORNS ROLL SOM ARBETSGIVARE	16
B8: ARBETSTILLSTÅND FÖR ASYLSÖKANDE UNDER ASYLPROCESSEN	16
<b>C: BOSTAD &amp; SAMHÄLLSPLANERING</b>	<b>17</b>
C1: MOTVERKA DISKRIMINERING PÅ BOSTADSMARKNADEN	17
C2: BRYT SEGREGATIONEN & GENTRIFIERINGEN FÖR ETT BÄTTRE SAMHÄLLE	18
C3: BOSTADSSATSA - FLER KLIMATSMARTA HYRESRÄTTER TILL LÅGA PRISER	18
C4: FLER KOMMUNALT ÄGDA HYRESRÄTTER	18
C5: VERKA FÖR FEMINISTISK SAMHÄLLSPLANERING	19
C6: BOSTADSGARANTI TILL UNGA MELLAN 16 OCH 25	19
C7: NATIONELLA ÅTGÄRDER FÖR MÄNNISKOR I HEMLÖS- OCH UTSATTHET.	19
C8: BYGG STUDENTBOSTÄDER I GOTT SKICK	20
C9: BRYT URBANISERINGEN	20
C10: HELA SVERIGE HAR RÄTT TILL VÅRD OCH SAMHÄLLSSERVICE	20
C11: FRÄMJA 15-MINUTERSPRINCIPEN VID NY STADSPLANERING	20
<b>D: IDROTT &amp; FRITID</b>	<b>21</b>
D1: DEMOKRATISKA OCH FRIA MEDIER	21
D2: LAGSTIFTA MOT DISKRIMINERANDE REKLAM	21
D3: SKAPA INKLUDERANDE MÖTESPLATSER	22
D4: BRYT DISKRIMINERINGEN INOM IDROTTSVÄRLDEN	22
D5: GE ÖKAT & LÅNGSIKTIGT STÖD TILL CIVILSAMHÄLLETS ARBETE	22
D6: ÖPPNA UPP FÖR MIXADE LAG	23
D7: EN NYKTER NORM	23
<b>E: KULTUR &amp; KULTURVÅRD</b>	<b>24</b>
E1: STÄRK KULTURSKOLANS ROLL I SAMHÄLLET	24
E2: GRATIS MUSEUM	24
E3: LÄMNA TILLBAKA KULTURFÖREMÅL SOM INTE ÄR VÅRA	24
E4: FRÄMJA SAMARBETEN MED MUSEER I ANDRA LÄNDER	25

E5: BEVARA SVERIGES KULTURARV & TILLÄMPA ETT FEMINISTISKT OCH INTERSEKTIONELLT PERSPEKTIV I UTFORMNINGEN AV KULTURVÅRD	25
E6: ÖKAT STÖD TILL UNGAS KULTURUTÖVANDE	25
E7: KULTURSTIPENDIER SKA VARA PENSIONSGRUNDANDE	26
<b>F: MILJÖ</b>	<b>27</b>
F1: INFÖRA FRI OCH UTBYGGD KOLLEKTIVTRAFIK	27
F2: I ALLA KOMMUNALA OCH REGIONALA VERKSAMHETER SKA EN GIFTFRI MILJÖ FINNAS	28
F3: PUNKTBESKATTA KÖTT	28
F4: ALLA KOMMUNER OCH REGIONALA VERKSAMHETER SKA SERVERA EKOLOGISK OCH VEGETARISK MAT	28
F5: ATT SVENSKA FÖRETAG SKA STÄDA UPP EFTER SIG	28
F6: SKAPA TILLGÄNGLIG OCH ALLMÄN KÄLLSORTERING	29
F7: SKAPA ETT DJURVÄNLIGT SAMHÄLLE	29
F8: SKAPA ETT FOSSILFRITT SVERIGE TILL ÅR 2030	29
F9: INFÖRA MILJÖBUDGETERING	30
F10: SUBVENTIONERA HYRCYKLAR SOM ETT ALTERNATIV TILL KOLLEKTIVTRAFIK	30
F11: SÄTTA KÄLLSORTERINGSKRAV I OFFENTLIG VERKSAMHET	30
F12: SE EN HÖG FLYGSKATT	30
F13: FRÄMJA BIOLOGISK MÅNGFALD I DJUR- OCH VÄXTRIKET	31
F14: GE STÖD TILL SECOND HAND OCH KONSUMTIONSKRITISKA INITIATIV	31
F15: BYGGA UT CYKEL- OCH GÅNGBANOR	31
F16: STATLIGT UPPHANDLA MILJÖTEKNISKA PATENT	32
F17: KÄRNKRAFT – NEJ TACK!	32
F18: EKOLOGISKT OCH SOCIALT HÅLLBAR GRUV- OCH MINERALSTRATEGI	32
<b>G: HÄLSA OCH SJUKVÅRD</b>	<b>34</b>
G1: UTVECKLAD TRANSVÅRD	34
G2: ÖKADE RESURSER OCH FLER PLATSER INOM PSYKIATRIN	35
G3: RÄTT TILL VÅRD OCH STÖD OAVSETT OM DU LEVER MED ELLER UTAN GILTIGT MEDBORGARSKAP	35
G4: ÖKAD KUNSKAP OM VÅLDTÄKT OCH DESS KONSEKVENSER	35
G5: SUBVENTIONERADE PREVENTIVMEDEL	35
G6: INKLUDERANDE UNGDOMSMOTTAGNINGAR	36
G7: ALLAS RÄTT TILL FRI OCH LAGLIG ABORT NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT	36
G8: LIKVÄRDIGA UTREDNINGAR AV NEUROPSYKIATRISKA NORMBRYTANDE FUNKTIONSARIATIONER	36
G9: ALLA SOM KAN SKA FÅ LÄMNA BLOD	36
G10: FÖRSTATLIGA VÅRDEN	37
G11: GRATIS MENSSEKYDD	37

G12: SPRUTUTBYTESPROGRAM I VARJE LANDSTING	37
G13: VÅRD AV MISSBRUK	37
G14: BÄTTRE EKONOMISKT STÖD FÖR LÄKAR OCH SJUKSKÖTERSKESTUDENTER	38
<b>H: RÄTTLIGA FRÅGOR</b>	<b>39</b>
H1: ANTIRASISTISKT RÄTTSVÄSENDE	39
H2: INFÖR EN SAMTYCKESLAGSTIFTNING MED OAKTSAMHETSPARAGRAF I SEXUALBROTTLAGEN	39
H3: FÖRBJUD STRIPPKLUBBAR	40
H4: UTVIDGAD SEXKÖPSLAG	40
H5: AVSKAFFA JURIDISKT KÖN	40
H6: BARNS RÄTTIGHETER I RÄTTSPROCESSER	41
H7: HATBROTT	41
H8: BARNKONVENTIONENS TILLÄGGSPROTOKOLL	41
H9: VÅLD I NAMN AV HEDER	41
H10: DOKUMENTERADE SEXUELLA ÖVERGREPP PÅ BARN	42
H11: STOPPA ALLA BARNÄKTENSKAP	42
H12: AVSKAFFA ÄKTENSKAPSBALKEN OCH SAMBOLAGEN	42
H13: SOCIALTJÄNSTLAGEN- BARN SOM FAR ILLA I SINA HEM	43
H14: MODERNISERA FÖRÄLDRABALKEN	43
H15: URFOLK	43
H16: NARKOTIKA	44
H17: MINSKAT POLISIÄRT FOKUS PÅ ENSKILDA BRUKARE AV DROGER	44
H18: INKLUDERA TECKENSPRÅK TILL DE NATIONELLA MINORITETSSPRÅKEN	44
H19: BARNKONVENTIONEN SOM FÖRETRÄDE FRAMFÖR NATIONELL LAGSTIFTNING	45
<b>I: MIGRATION OCH ASYL</b>	<b>46</b>
I1: ATT SVERIGE OCH EUROPA ÖPPNAR SINA GRÄNSER OCH FORT EUROPA OMEDELBART UPPHÖR	46
I2: SKAPA LAGLIGA VÄGAR TILL EUROPA – GÖR DET MÖJLIGT ATT SÖKA ASYL PÅ AMBASSADEN I ENS HEMLAND	46
I3: STÄRKA BARNRÄTTSPERSPEKTIVET I ASYLPROCESSEN	47
I4: OMÖJLIGGÖRA FÖR VINSTUTTAG I ASYLBOENDEN	47
I5: TILLGODOSE HBTQ+-FLYKTINGARS RÄTTIGHETER OCH RÄTTIGHETER HOS FLYKTINGAR MED NORMBRYTANDE FUNKTIONSARIATIONER	47
I6: FÖRKORTA HANDLÄGGNINGSTIDEN	47
I7: KRIMINALISERA OGRUNDAD FRIHETSBERÖVNING	48
I8: AVSKAFFA MEDICINSKA ÅLDERSBEDÖMNINGAR	48
I9: GARANTERA RÄTTEN TILL FAMILJEÅTERFÖRENING	48
I10: TA EMOT FLER KVOTFLYKTINGAR	49
I11: AVSKAFFA DUBLINFÖRORDNINGEN	49

I12: AVKRIMINALISERA MÄNNISKOSMUGGLING UTAN VINSTINTRESSE	49
I13: VALIDERA UTBILDNING OCH ERFARENHETER PÅ ARBETSMARKNADEN	50
I14: INKLUDERA ASYLSÖKANDE I SCHENGENS FRIA RÖRLIGHET	50
I15: SKAPA EN FRISTAD FÖR PAPPERSLÖSA	50
<b>J: INTERNATIONELLA FRÅGOR</b>	<b>51</b>
J1: AVSKAFFA VAPENEXPORTEN OCH STÄLL OM TILL CIVIL PRODUKTION	51
J2: STÄLL OM FÖRSVARET	51
J3: NEJ TILL NATO	52
J4: NEJ TILL VÄRNPLIKT	52
J5: BEKÄMPA INTERNATIONELL MÄNNISKOHANDEL	52
J6: STÄRKT ARBETE MED RESOLUTION 2250 OCH 1325	52
J7: VERKSTÄLL SUBSIDARITETSPRINCIPEN	53
J8: JA TILL FORTSATT EU-MEDLEMSKAP	53
J9: PRIORITERA OM I HANDELN	53
J10: FEMINISTISKT BISTÅNDSARBETE	54
J11: HÖGRE KRAV FRÅN SYSTEMBOLAGET PÅ ALKOHOLINDUSTRIN	54
<b>K: EKONOMI</b>	<b>55</b>
K1: EKONOMIN SKA SES SOM ETT MEDEL OCH INTE ETT MÅL	55
K2: SÄTTA HÅLLBARHETSKRAV PÅ OFFENTLIG VERKSAMHETER	55
K3: NÅ JÄMSTÄLLDA LÖNER	55
K4: ETABLERA GRÖNA SKATTEVÄXLINGAR	56
K5: SKAPA ETT MER PROGRESSIVT SKATTESYSTEM	56
K6: REFORMERA FINANSSEKTORN	56
K7: GE SKATTEAVDRAG FÖR ORGANISERING OCH VÄLGÖRENHET	57
K8: STÄRKA DE AUTOMATISKA STABILISATORERNA	57
K9: FÖRBJUDA VINSTER I VÄLFÄRDEN	58
K10: REFORMERA PENSIONSSYSTEMET	58
K11: HARMONISERA DET SOCIALA SKYDDSNÄTET	59
K12: UTVECKLA CSN	59
K13: CIRKULÄR EKONOMI	59
K14: REFORMERA DET KOMMUNALA SKATTEUTJÄMINGSSYSTEMET	59
K15: ERSÄTT SÅ KALLADE "EFFEKTIVISERINGSKRAV" MED INDEXHÖJNINGAR	60
K16: BANNLYS GIGEKONOMIN	60
<b>L: GLES- OCH LANDSBYGD</b>	<b>61</b>
K1: UTVECKLAD INFRASTRUKTUR OCH TRAFIK	61
K2: FIBERNÄT I VARENDA BY	61
K3: HÅLLBAR UTVECKLING I LOKALSAMHÄLLET	62
K4: RÄTT TILL KULTUR I HELA LANDET	62

K5: EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRSÖRJNING PÅ LANDSBYGDEN	62
K6: OMFÖRDELA DEN KOMMUNALA FASTIGHETSSKATTEN PÅ GRÖN ENERGIPRODUKTION	63
<b>M: Djurrätt</b>	<b>64</b>
M1: AVVECKLA INDUSTRIALISERING AV DJUR	64
M2: FÖRBJUDA UTNYTTJANDE AV DJUR I DET OFFENTLIGA RUMMET	64
M3: INFÖRSKAFFA DJURRÄTT I SKOLPLANEN	64
M4: HA STRÄNGARE KONTROLLER AV VERKSAMHETER SOM INNEFATTAR DJUR	64

## **A: UTBILDNING**

En intersektionell feministisk skola är en skola som skapar trygghet, är inkluderande och ger unga en fristad. Trygg för ingen ska behöva vara rädd för att bli utsatt för våld, trakasserier eller kränkningar. Inkluderande för att undervisningen, elevhälsan och skolmiljön är normkritisk. Fristad för att du aldrig ska behöva vara rädd för att bli upphämtad, utvisad eller utsatt för våld.

Mänskliga rättigheter gäller även i skolan. Unga Feminister vill att skolan tydligare inkluderar tillvägagångssätt för att stärka arbetet med mänskliga rättigheter och att alla unga ska veta sina rättigheter. Trots att det ingår i skollagen att skolan ska arbeta med mänskliga rättigheter får inte lärare kunskap om mänskliga rättigheter i lärarutbildningen. Vi vill att kunskap om mänskliga rättigheter och hur en arbetar för att stärka barns rättigheter ska ingå i lärar och rektorsutbildningarna.

Vi ser att vi unga har en stor press på oss idag att leverera högsta betyg, ständigt prestera och med stor utseendehets. Vi behöver bryta det i grunden och ge förutsättningar för att alla unga ska få vara sig själva, utan stress, press och normer som begränsar. Din skolgång ska inte präglas av dina vårdnadshavares ekonomi. Skolan ska aldrig göra skillnad på elev och elev beroende på om du har råd att följa med på skolresa eller delta i fritidsaktiviteter. Unga Feministers skola har sin utgångspunkt i en normkritisk pedagogik och förhållningssätt genom såväl lärarledd undervisning, skolbyggnad till elevhälsan för att ge alla unga möjlighet att utvecklas till och få vara den du faktiskt är utan begränsande normer.

### **A1: EN NORMKRITISK OCH ANTIRASISTISKT SKOLGÅNG**

Alla elever ska ha en inkluderande och trygg skolgång. Unga Feminister vill att utbildningen ska utgå från en normkritisk pedagogik med antirasistiskt perspektiv. Idag begränsas många unga av de normer som präglar vårt samhälle, det kan handla om heteronormen, vithetsnormen eller cisnormen. Elever som inte tillhör rådande normer blir utsatta för trakasserier, ifrågasättande, nedvärderande av sig själv och i värsta fall våld. Det handlar om att skolan inte ska reproducera stereotypa föreställningar kring kön, könsidentitet, sexualitet, etnicitet, ålder och normbrytande funktionsvariationer.

Ett övergripande, normkritiskt perspektiv i undervisningen, elevhälsan och annan skolpersonal. Unga Feminister vill att all skolpersonal ska vara utbildade i normkritik och hur de ska tillämpa det på sitt skolområde – om det såväl handlar om undervisning, administration eller bemötande inom elevhälsan. Ett normkritiskt och antirasistiskt arbete bör uppföljas minst en gång per läsår med synpunkter och kritik från elever. Skolan ska formars efter individen oss dens förutsättningar, samt att hjälpmedel och stöd ska finnas lättillgängligt för alla.

## **A2: ANALYS AV LÄROMEDEL UR ETT FEMINISTISKT OCH ANTIRASISTISKT PERSPEKTIV**

En normkritisk skola med antirasism i fokus handlar också om att läromedel behöver analyseras utifrån vem som får stå i centrum och vems historia som berättas. Exempelvis ser vi att minoriteters historia hamnar i skymundan och att det genom läromedel reproduceras fördomar och rasism. Unga Feminister vill att Sveriges rasistiska historia ska ta större plats i historiektionerna. Genom att inkludera Sveriges koloniala historia och del i slavhandeln, diskrimineringen mot samer och kolonisering av Sápmi, diskriminering och utnyttjande av judar och involvering i andra världskriget, diskriminering av romer och att ha introducerat rasbiologin till omvärlden får eleverna en mer verklig historiebeteckning om Sverige och Europa. Unga Feminister vill att läromedel ska analyseras ur ett feministiskt och antirasistiskt perspektiv. Inkludera HBTQ+historia och genushistoria i utbildningen. Unga feminister vill granska hur sex och kön framställs i läroböcker ur ett intersektionellt feministiskt perspektiv, särskilt i biologi- och samhällskunskapsböcker.

## **A3: UTÖKAD OCH UPPDATERAD SEXUALUNDERVISNING PÅ SCHEMAT**

Genom en normkritisk pedagogik kan vi också arbeta förebyggande med att motverka skadliga maskulinitetsnormer som tar sig uttryck i våld och maktutövande. Vi behöver agera innan det har hänt och ifrågasätta de destruktiva maskulinitetsnormer som gör alla, oavsett kön, en del av bevarandet av ett patriarkalt samhälle vilket alla påverkas negativt av. En stor del av det normkritiska arbetet ska avspeglas i sexualundervisningen. Sexualundervisningen ska inte reproducera idén om exempelvis tvåköns och heteronormen, utan spegla en bild av hur verkligheten ser ut. Samtycke och sexuella rättigheter ska ligga som grund för all sexualundervisning. Vi vill att undervisningen ska vara rättvis och tillgodose hela klassrummet. Sexualundervisningen ska vara likställd med andra läroämnen och finnas med tydligare i läroplanen och i lärarutbildningen.

## **A4: ALLA BARN HAR RÄTT TILL EN SKOLGÅNG – SKOLAN SKA VARA EN FRISTAD**

Varje barn har rätt till utbildning, det framgår i artikel 28 i FN:s konvention om barnets rättigheter. Tyvärr är inte det en verklighet för många barn i Sverige. Skolan ska vara en fristad. Barn som lever som gömda eller papperslösa vågar inte gå till skolan av rädsla för att bli upphämtad och utvisad. Vi vill att Sverige lever upp till FN:s konvention om barnets rättigheter, oavsett om barnet lever som papperslös, utsatt EU-medborgare eller asylsökande ska den ha tillgång till utbildning.



## **A5: INFÖR DISKRIMINERINGSOMBUD OCH STÄRK ARBETET MOT DISKRIMINERING PÅ SKOLAN**

Ingen ska behöva känna sig otrygg i skolan. Trots det så ser vi att verkligheten för många elever är att de möter kränkningar och trakasserier i skolan. Vi tror på att arbeta förebyggande för en inkluderande skola genom exempelvis normkritisk pedagogik – men ser också ett behov av att elever vet var de kan vända sig när de har blivit diskriminerade. Unga Feminister vill därför att varje skola ska ha ett diskrimineringsombud som hjälper elever som känner sig diskriminerade och med ansvar att aktivt implementera och följa upp skolans likabehandlingsplaner. Alla skolor ska upprätta likabehandlingsplaner med aktiva strategier, uppföljningsarbete och målinriktat för att förebygga diskriminering och hjälpa de som blivit utsatta. Dessa ombud ska vara lättillgängliga för alla, samt ska man kunna anförtro sig dem anonymt.

## **A6: INKLUDERA KUNSKAP OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I LÄRAR- OCH REKTORSUTBILDNINGEN**

Vi ser att arbetet med mänskliga rättigheter är eftersatt i skolan. Trots att det står i skollagen att skolan ska arbeta med mänskliga rättigheter så är det bara en av fem unga som vet om sina rättigheter. Unga Feminister vill stärka arbetet med mänskliga rättigheter i skolan och för att det ska vara möjligt behöver de som lär ut också ha kunskap om detta. Därför vill Unga Feminister att kunskap om mänskliga rättigheter samt normkritisk och genusmedveten pedagogik ska vara en del av lärar- och rektorsutbildningarna.

## **A7: LÄXFRI SKOLA FÖR JÄMLIKA FÖRUTSÄTTNINGAR**

Vi behöver ha en ny syn på skolan och vi tycker det är dags att utmana läxorna. Att den svenska skolan har fallande resultat i PISA-undersökningar ser vi som en effekt av att fler unga idag mår psykiskt sämre. Unga Feminister menar att läxor skapar ojämlikhet, som ofta förutsätter att du får hjälp hemifrån. Barn och unga som lever i utsatta hemförhållanden eller med vårdnadshavare som inte har möjlighet att tillgodose eleven med läxhjälp hamnar ofta efter i skolan och/eller får en mer stressad tillvaro. Det skapar psykisk ohälsa. Vi ser också att många unga lever i en stressad tillvaro där höga prestationskrav skapar psykisk ohälsa. Genom att minimera de faktorer som utgör höga stressnivåer skapar vi en likvärdig och stressfri skola och utbildning, som ger eleven möjlighet att utvecklas i sina egna intressen. Unga Feminister vill istället fokusera på studiehjälp för att nå de elever som behöver extra stöd i studierna. Studiehjälpen skapar möjlighet för elever som annars skulle hamnat efter eller inte kunnat få hjälp hemifrån, att få hjälp i lärarledd miljö. Skolmiljön ska vara språkligt tillgänglig för elever samt föräldrar och/ eller vårdnadshavare.

## **A8: TILLGÄNGLIG SKOLMILJÖ**

Många av Sveriges skolor är inte fysiskt tillgängliga för alla. Det går inte att ta sig in i var femte grundskola om du inte kan gå i trappor, vilket kan vara svårt om du till exempel använder rullstol. Dessutom saknar var tredje skola utrymningsplan som innefattar rullstolsanvändare. Det tycker vi i Unga Feminister är fel. Vi vill att alla skollokalerna, inklusive avslappnade rum för raster och vila, ska vara både stimulerande och tillgängliga för alla.

## **A9: STÄRKT ELEVVÄLSA GENOM NORMKRITIK OCH FLER KURATORER**

Många unga mår dåligt idag, det är framförallt unga HBTQ+personer och särskilt transpersoner. Vi tror att en förutsättning för att du ska kunna göra bra ifrån dig i skolan är att du mår bra psykiskt. Vi vill att det på varje skola ska finnas en kurator, sjukskötare, specialpedagoger och skolläkare – viktiga förutsättningar för en inkluderande skolundervisning och miljö.

Genom att skapa större möjligheter för unga att kunna tala om sin psykiska ohälsa, kan vi snabbare arbeta för ett tryggare och mer jämlik skolgång. Genom att kuratorer finns tillgängliga i skolan får elever som hemifrån lever i direkt eller indirekt våldsutsatta förhållanden, som våld i nära relationer eller våld och förtryck i namn av heder, snabbt stöd och hjälp från vuxenvärlden att få en bättre tillvaro och framtid. Unga Feminister vill stärka elevhälsan och göra den mer tillgänglig genom er kuratorer och ett mer normkritiskt bemötande inom elevhälsa. Unga feminister yrkar på att elevhälsan ska vara tillgänglig alla skoldagar, samt att ett möte med kurator för en psykisk hälsoundersökning ska ske en gång per läsår.

## **A10: BÄTTRE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR LANDSBYGDEN**

Ekonomiska faktorer och minskade elevunderlag leder till att fler skolor läggs ner på glesbygden. Kommuner behöver därför mer rättvisa resurser då inte enbart tätort samt storstad ska premieras. Det finns många negativa effekter av att skolor läggs ner, bland annat blir dagarna längre för eleven eftersom att det är längre restid till skolan och mindre lönsamt med samhällsservice och fritidsaktiviteter i området vilket gör att utbudet minskas. Familjer kanske väljer att flytta – en negativ cirkel som Unga Feminister vill bryta. Därför vill Unga Feminister förstatliga skolväsendet för att ge en rättvis ekonomisk fördelning oberoende av skolans geografiska läge. Detta skapar en mer rättvis arbetsplats för både elever och lärare.

## **A11: HÖJD KOMPETENS KRING NORMBRYTANDE NEUROPSYKIATRISKA FUNKTIONSvariationer OCH AFFEKTIVA SJUKDOMAR**

Det är skolans ansvar att tillgängliggöra lärande och bildning för alla elever. Specialpedagogers och lärares stöd i skolarbete och planering behöver anpassas efter elevens behov och ska inte bara baseras på diagnoser. Unga Feminister vill se ökade kunskaper om neuropsykiatriska normbrytande funktionsvariationer och om affektiva sjukdomar bland skolpersonalen – särskilt behöver kunskaperna öka om hur

*Reviderad av extrainsatt årsmöte 2024*

neuropsykiatriska normbrytande funktionsvariationer yttrar sig hos tjejer och ickebinära så att alla kan få likvärdigt stöd. Unga feminister vill att det ska vara lätt att ta upp behov av stöd med vuxna på skolan.

### **A12: REFORMERA DET "FRIA" SKOLVALET**

Unga Feminister vill betona vikten av att ge alla elever jämlika förutsättningar i livet. För att uppnå detta måste skolan reformeras i grunden så att socioekonomiska och geografiska ojämlikheter suddas ut.

Unga Feminister vill därför att det fria skolvalet ersätts med en ny modell för grundskolan där elevsammansättningen tar hänsyn till en socioekonomisk variation med geografiska förutsättningar, att den nya modellen ska vara reglerad nationellt för att skapa jämlikhet över landet och att huvudmannskapet för skolan flyttas från kommun till stat. Unga Feminister vill därtill verka för att en modell för antagning till gymnasieskolan som skapar en elevsammansättning där socioekonomisk variation tas i beaktande.

### **A13: NORMEN FÖR GYMNASIEPROGRAM SKA VARA ATT GE HÖGSKOLEBEHÖRIGHET**

Den socioekonomiska bakgrunden bland elever i högre utbildningar riskerar att hämma en jämlik samhällsutveckling. Alla måste ges möjligheten att utifrån sin egen föränderliga livssituation få hålla valet öppet mellan praktisk eller teoretisk utbildning. Det är därför viktigt att inte skapa onödiga hinder för elever att byta inriktning eller att välja högskolestudier i ett senare skede i livet. Unga feminister vill därför verka för att normen för samtliga gymnasieprogram ska vara att ge högskolebehörighet, men att det för yrkeslinjer kan väljas bort gentemot att väljas till. Samtliga elever ska få en rättvis chans att göra sin utbildning högskolebehörig oavsett bakgrund.

### **A14: STÄRKT ELEVRÄTT – FRÄMJA ELEVERS ORGANISERING**

Elever behöver ett stärkt inflytande i skolans verksamhet inte bara för att utveckla elevers och pedagogers gemensamma arbetsklimate inom skolan, utan också för att uppmuntra en utveckling av elevers kunskaper i demokratiska processer. Unga Feminister vill därför att rektorer ska främja elevers rätt till fri organisering i exempelvis elevkårer och att detta ska kompenseras i tid och ledighet i enlighet med skollagen. Vi vill att det i skollagens kapitel 4, § 9, inkluderar elevkårer i beskrivningen av elevers inflytande. Rektorsutbildningen ska inkludera utbildning i elevrätt och elevers organisering, och att elevskyddsombud ska finnas på varje skola.

### **A15: MOTARBETA ORDNINGSDÖMEN**

Skolan har till uppgift att skapa villkor som garanterar alla elevers lika värde och ge varje elev möjlighet att utveckla självständighet och att uppnå sin fulla potential i sin egen takt och på sina egna villkor. Ordningsdomen tenderar att hämma elever snarare än att stötta och är

därmed inte förenligt med en feministisk politik. Relationen lärare-elev i ett enskilt fall säger inget om en elevs generella samarbetsförmåga i en framtida jobbsituation. Unga Feminister vill därför motarbeta införandet av ordningsomdömen.

### **A16: HUMANKUNSKAP SOM ÄMNE**

Vad vi än sysslar med i framtiden kommer alla att interagera med andra människor, att förstå hur och varför andra, och vi själva, tänker och agerar som vi gör är därför en av de viktigaste kunskaperna en kan ha med oss i livet. Därför vill Unga Feminister se att humankunskap blir ett ämne som finns på schemat från lågstadiet. Likt natur- och samhällskunskapen ska humankunskapen kombinera fler olika ämnen och lära ut om psykologi, sociologi, genusvetenskap, antropologi och kulturstudier.

### **A17: KOSTNADSFRI FRUKOST UNDER SKOLTID**

Frukost anses vara den viktigaste måltiden under dagen då den har visat sig ha särskild betydelse för hur väl en orkar prestera under dagen. Flertalet studier har visat att att skolelever som slarvar med frukost och lunch har svårare att följa med i undervisningen, samt att det finns ett signifikant samband mellan elevers frekvens av frukostätande och deras prestation mätt i betyg. Vi menar på att skolan har ansvar att erbjuda en miljö i vilken elevernas lärande prioriteras och därför också att de kan ta till sig undervisningen på bästa sätt. Genom att erbjuda kostnadsfri frukost under skoltid ges alla elever lika förutsättningar att ta till sig undervisningen och orka med skolarbetet. Unga Feminister vill därför införa kostnadsfri frukost under skoltid.

### **A18: INFORMATION OM PSYKISK OHÄLSA I SKOLAN**

Idag lider många unga av psykisk ohälsa. Ångest är utbrett bland skolungdomar och ofta beror det på stress relaterat till skolarbete och deadlines. Vi i Unga Feminister vill att information om psykisk ohälsa ska vara en naturlig del av undervisningen. Att få information och kunskap om psykisk ohälsa är det första steget till att kunna inse att en lider av det och få hjälp. Vi ser att elevhälsan borde involveras i detta och det kan även vara dem som informerar om det. Många unga mår dåligt men vågar inte få hjälp och när/om de väl gör det så vet de inte vart de ska söka sig. Elevhälsan ska finnas tillgänglig för dessa elever men andra alternativ ska också informeras om ifall att en elev inte känner sig bekväm att få hjälp inom skolan.

### **A19: SAMTLIGA UNDERVISNINGSLOKALER I ANSLUTNING TILL SKOLAN**

Somliga år med särskilt stora barnkullar kan skapa brist på undervisningslokaler i skolorna runt om i landet, och därmed ett behov för inhyrning av ytterligare lokaler. Skolor väljer därför i första hand att hyra specialsalar såsom slöjd- och gymnastiksalar, men även matsalar, som ibland är belägna på ett stort avstånd från skolans övriga lärosalar. Detta menar vi på skapar sämre förutsättningar för personer med normbrytande funktionsvariationer att följa

undervisningen. Återförsäljare av modulsystem i syfte att nyttjas som extra lärosalar använder sig dessutom inte sällan av termen "kostnadseffektivitet", något som vi menar aldrig får stå i vägen för tillgänglighet. Unga Feminister vill därför att samtliga undervisningslokaler ska ligga i anslutning till skolan, för att skapa lika förutsättningar för alla elever och alltid låta tillgänglighet gå före kostnadseffektivitet eller konkurrenskraft.

## **A20: RÄTT TILL MODERSMÅL OCH TECKENSPRÅK SOM MODERSMÅLSUNDERVISNING**

Ett barns modersmål har stor betydelse för dess språk, identitets-, personlighets- och tankeutveckling. Ett välutvecklat modersmål ger även bra förutsättningar för att lära sig svenska, andra språk och andra ämnen. De elever som studerar sitt modersmål har även generellt bättre betyg i alla skolans ämnen. Vi i Unga Feminister ser därför att skollagen kring modersmål bör utvecklas till att innefatta även teckenspråk. De barn som använder det hemma eller i vardagen bör få samma möjlighet att läsa det språket i skolan som andra språk. Vi anser även att bestämmelserna kring modersmålsundervisning bör ändras till de bestämmelser som gäller för nationella minoritetsspråk för alla elever, det vill säga att undervisning sker även om det är mindre än fem elever som vill läsa språket. Eleven ska inte heller behöva ha grundläggande kunskaper i språket för att ha rätt till undervisning. Unga feminister vill också att teckenspråk samt tecken som stöd på en grundläggande nivå ska läras ut till alla elever i det svenska skolsystemet.

## **A21: HÖJ ANSLAGEN TILL FOLKHÖGSKOLOR**

Unga Feminister gillar bildning, och vill att alla som vill studera ska ha möjlighet att göra detta. Folkhögskolor är ett viktigt alternativ till vidare studier vid universitet. De erbjuder ett bredare utbud av studier, både sett till innehåll och metoder. Idag delar alla folkhögskolor på samma anslag. Det motverkar uppkomsten av nya skolor, då det per automatik innebär att de redan befintliga folkhögskolorna får mindre. För att tillgängliggöra folkhögskolor för fler vill Unga Feminister höja det generella anslaget till folkhögskolor samt anslagen från den specialpedagogiska myndigheten. På så vis ökar vi utbudet av såväl folkhögskolor och dess utbildningar, samt stärker möjligheten för personer med normbrytande neuropsykiatriska funktionsvariationer att studera vid en folkhögskola.

## **A22: ALLA ELEVER SKA HA TILLGÅNG TILL ETT BEMANNAT SKOLBIBLIOTEK**

I skollagen står det sedan 2010 att alla elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Tyvärr är inte det här något som efterföljs av alla skolor i Sverige. Unga Feminister ser att tillgången till ett bibliotek på skolan är en viktig förutsättning för att kunna ta till sig ny kunskap och lärdomar. Både skönlitterära och fackliga böcker är viktiga för en elevs skolgång. Vi ser även att det är viktigt att skolbiblioteken är bemannade av personal som kan guida eleverna till

*Reviderad av extrainsatt årsmöte 2024*

litteratur som de letar efter. Därför verkar vi för att alla elever ska ha tillgång till ett bemannat skolbibliotek.

## **B: ARBETE**

Unga Feminister vill ha en inkluderande arbetsmarknad där människor känner sig trygga, fria och har makt att påverka sina arbetsplatser samt arbetsställning utifrån sin egen förmåga. Det nya arbetslivet karaktäriseras av en ny ojämlikhet som fördelar sig på nya sätt. För att skapa vinst måste företag antingen göra av med färre resurser, eller skära ned i lön och anställningsvillkor för arbetstagare vilket innebär ett högre arbetstempo och föränderliga förutsättningar. Det är ett arbetsliv där ingen som helst hänsyn tas till mänskliga förutsättningar. Vår målsättning är att alla arbetsplatser ska vara anpassningsbara och tillgängliga baserat på tillgänglighetsprincipen.

Idag råder det stor arbetsbrist bland unga. Samtidigt präglas många tillvaro av psykisk och fysisk ohälsa på grund av en stressig tillvaro. Osäkra anställningar och hög arbetsbelastning skapar denna ohälsa. Vi ser en möjlighet i detta. Vi vill att arbetstiden förkortas för att motverka den höga arbetsbelastning som skapar psykisk ohälsa och skapa fler arbeten genom att vi delar på jobben. Vi ser att arbetet är en del av livet, men livet är mer än bara arbete. Att få möjlighet till vänner, familj, fritid och vila är en förutsättning för ett bra liv.

Arbetsmarknaden är segregerad och uppdelad utifrån kön, könsidentitet, etnicitet och funktionalitet. I lågbetalda arbeten arbetar främst kvinnor, personer med normbrytande funktionsvariationer och personer som blir rasifierade. Bland de högbetalda finns vita män, det är också dem som sitter på majoriteten av de högsta maktpositionerna. Att motverka den diskriminering som finns på arbetsmarknaden ser Unga Feminister som en förutsättning för allas möjlighet till ett bra liv och ekonomisk stabilitet.

### **B1: ARBETSMARKNAD FRI FRÅN DISKRIMINERING**

Arbetsmarknaden ska vara öppen för alla som vill arbeta. Enligt diskrimineringslagen ska en inte diskrimineras utifrån ens kön, ålder, etnicitet, sexuella läggning, funktionsvariation, klass eller tros- och religionsuppfattning. Det ska vara möjligt för vem som helst med rätt kompetens att arbeta med det yrket en vill. Idag står många utanför arbetsmarknaden – det kan handla om att du har en normbrytande funktionsvariation eller ett namn som inte är Svensson-klingande. Till skillnad från cispersoner har transpersoner en mer utsatt situation på arbetsmarknaden. Studier visar att den diskriminerande och exkluderande arbetsmarknaden skapar utsatthet. Detta tvingar människor till exempelvis prostitution. Unga Feminister ser ett behov av kartläggning och analys av transpersoners villkor, miljö och möjligheter på arbetsmarknaden. För att möjliggöra bättre och inkluderande arbetsmiljö för alla individer, behöver vardera arbetsplats personal få kunskap om HBTQ+, genus, antirasism och antidiskriminering. Framförallt personalansvariga ska vara utbildade inom områdena och vi förespråkar starkt att policydokument samt värdegrunder innehåller antidiskriminerande mål. Det räcker dock inte enbart med policy och värdegrundsarbete, arbetsplatser bör kontrollera att dessa följs och även utvärdera med hjälp av undersökningar och

sammanställning av dessa i rapporter. Unga Feminister vill att kommunala tjänster tillsätts via anonyma anställningsprocesser.

## **B2: SEX TIMMARS ARBETSDAG MED BIBEHÅLLEN LÖN**

Livet är så mycket mer än arbete men ändå lägger vi ner en mycket stor del av vår tid på det. Unga Feminister vill bryta normen om arbetstiden och föreslår en generell arbetstidsförkortning till sex timmars arbetsdag med bibehållen lön. Den yrkesgrupp som har den överlägset största delen av antalet sjukskrivningar är vård och omsorg som står för 20 procent av alla sjukskrivningar och andelen kvinnor inom den gruppen motsvarar 90 procent. Vi vill skapa en bättre förutsättning för människor att ha möjlighet att lägga ner tid på familj, vänner, fritidsaktiviteter och föreningsverksamhet. Det här gör vi samtidigt som vi skapar fler arbetstillfällen, speciellt för unga där arbetslösheten mellan åldrarna 15-24 år uppgår mot 17.3 procent (SCB oktober 2015). Vår målsättning bygger på en mer human arbetsmarknad där huvudfokus ligger på arbetstagarens hälsa och inte företagets vinstmaximering.

## **B3: SÄKRA ANSTÄLLNINGAR FÖR UNGA**

Dagens arbetsmarknad är otrygg, osäker och genererar känsla av maktlöshet, psykisk ohälsa, fattigdom samt att människor blir utnyttjade. Minoritetsgrupper i samhället är oftast i riskzonen för osäkra anställningar och usla arbetsvillkor då dessa grupper ofta har svårt att ställa krav på sin arbetsgivare. Vi vill att unga personer ska ha möjlighet till egen ekonomisk trygghet. Vårt mål ligger i att göra det omöjligt för arbetsgivaren att utnyttja sina anställda. Det finns redan bra avtal framtagna men problemet ligger i att de inte följs. Unga Feminister arbetar för att motverka dessa osäkra anställningar och dåliga arbetsvillkor.

## **B4: MOTVERKA SEXUELLA TRAKASSERIER PÅ ARBETSPLATSEN**

Även om lagstiftningen har skärpts, visar arbetsmiljöstatistik att andelen unga kvinnor som utsätts för sexuella trakasserier inom arbetet ökat från 15% (2011) till 19% (2013), dock visar samma rapporter en minskning när det gäller sexuella trakasserier för unga män från 6% (2011) till 4% (2013). Unga Feminister ser att det finns ett mörkertal när det gäller sexuella trakasserier, speciellt när det handlar om unga som utsätts för det. Dagens arbetsnormer har tabubelagt sexuella trakasserier vilket kan innebära att färre vågar anmäla trakasserier som skett inom arbetet till skyddsombudet på sin arbetsplats. Det kan även vara att en inte vet var en ska vända sig när en väl blivit utsatt för sexuella trakasserier. Vi i Unga Feminister vill att alla arbetsplatser, vare sig det gäller privat eller offentlig sektor, ska genomföra diskrimineringskontroller samt aktivt arbeta med antidiskriminering.

## **B5: FLER SOMMARJÖBB ÅT UNGA**

Unga Feminister arbetar för större samarbete mellan kommuner, företag och verksamheter där det finns möjlighet för unga att få trygga sommarjobb. Alla ungdomar mellan 13 till 19 år ska ha möjlighet att få ett sommarjobb från kommunen de bor i, alternativt att kommuner



samarbetar så att vardera ungdom i hela landet mellan 13-19 år har chans till sommarjobb, varje sommar. Vi ser att det första sommarjobbet är en väg in för vidare utveckling inom arbetslivet.

### **B6: HELTID SOM NORM**

Behovsanställning tvingar arbetstagare att ta de arbetstillfällen som erbjuds, eftersom arbetstagaren aldrig vet när telefonen nästa gång ska ringa eller hur morgondagen kommer gestalta sig. Dessa föränderliga förutsättningar innebär att arbetstagare alltid ska vara tillgängliga för att kunna fortsätta få erbjudanden. Deltid, "vid behovs"-anställningar och delade turer är särskilt vanliga bland unga och i kvinnodominerade branscher. För unga skapar det en instabil ekonomisk tillvaro och gör det ofta svårare att till exempel få ett hyreskontrakt eller planera sitt liv på längre sikt. Fasta anställningar säkrar dessutom rätten till sjukpenning. Osäkra anställningar gör ingen gott - att arbeta ska vara tryggt!

### **B7: STÄRK DEN IDEELLA SEKTORNS ROLL SOM ARBETSGIVARE**

Civilsamhället spelar en stor roll för folkbildning och demokrati, inte minst för unga. Ideella föreningar är ofta flexibla för nya omständigheter och erbjuder nya lösningar. När varken offentlig eller privat sektor täcker upp erbjuder den ideella sektorns absolut nödvändiga samhällsservice - som till exempel trans-, mans-, tjej- och kvinnojourer samt föreningar som hjälper nyanlända att inkluderas i samhället eller över huvud taget få tak över huvudet. Genom ökade anslag till ideella föreningar kan fler anställas vilket skulle innebära en möjlighet att arbeta utjämnande - för mer verksamhetsutveckling, administrativt och utbildande stöd från nationellt håll åt mindre orter. Idag görs det redan insatser för att öka extratjänsterna inom idrotts- och kulturföreningar. Unga Feminister anser att hela ideella sektorns ska beröras av dessa insatser.

### **B8: ARBETSTILLSTÅND FÖR ASYLSÖKANDE UNDER ASYLPROCESSEN**

Unga Feminister anser att det ska vara betydligt enklare för asylsökande som vill arbeta under vistelsetiden i Sverige - det skulle innebära egna pengar att röra sig med, en chans att knyta kontakter och inte minst är det ett alternativt sätt att få uppehållstillstånd om ens asylansökan får avslag. Idag är det i praktiken väldigt få asylsökande som får jobba under asylprocessen. Unga Feminister föreslår att LMA-kortet, som är ett bevis på att du är asylsökande, ska gälla som ID-handling gentemot Skatteverket, arbetsgivare och andra myndigheter och alltså räcka för att du ska få arbeta. Arbetsgivare är ansvariga för att asylsökande får grundläggande information om sina rättigheter som arbetstagare.

## **C: BOSTAD & SAMHÄLLSPLANERING**

Rätten till bostad är en mänsklig rättighet, det säger artikel 25 i FN:s konvention om de mänskliga rättigheterna. Rätten till bostad regleras även i svensk grundlag, men trots det så saknar många bostad och tak över huvudet. För att svara på varför situationen ser ut som den gör idag får vi gå tillbaka i tiden. Institutet för bostads- och samhällsforskning menar att det skett dramatiska förändringar på den svenska bostadsmarknaden sedan 1980-talet. Kraftiga avregleringar har gjorts till förmån för ett system med en marknadsorienterad ordning.

Samtidigt som det har skett stora förändringar i det bostadspolitiska regelverket har Sveriges demografi förändrats kraftigt. Vi har blivit fler, äldre och mer polariserade. Det råder stor skillnad mellan stad och landsbygd, tillväxtregioner och icke tillväxtregioner. På grund av den stora variationen lokalt menar Unga Feminister att det krävs lokala och regionala satsningar och lösningar.

Med stor bostadsbrist som särskilt drabbar unga är det många som upplever att det är en omöjlighet att hitta en bostad. En klar majoritet av dagens unga stöder uppfattningen om att rätten till bostad är ett ansvar som kommun och stat måste ta. I vårt bostadspolitiska kapitel är det stort fokus på att bygga mer, framförallt fler hyresrätter till låga priser i olika konstellationer därför att hyresrätten har stor betydelse för unga vuxna och andra resurssvaga grupper.

Med utgångspunkt ur den intersektionella analysen vill vi se en bostadspolitik som är antirasistisk, tillgänglig - både ekonomiskt och funktionellt - och med närhet till samhällsviktiga funktioner. Bostadsbyggandet ska präglas av långsiktighet och med hänsyn till icke-mänskliga djur och natur. Rätten till bostad är grundläggande för ett värdigt och njutbart liv. Därför har vi utformat en politik som aktivt arbetar för att nå det målet.

### **C1: MOTVERKA DISKRIMINERING PÅ BOSTADSMARKNADEN**

Enligt brottsförebyggande rådet är det unga män som rasifieras som har allra svårast att få bostad. Det gör det tydligt att det behövs en feministisk analys eftersom bostadspolitik inte bara handlar om frågor som rör bostadsbyggandet eller hyresnivåer. Det handlar också om att motverka den diskriminering som finns på bostadsmarknaden, en marknad där mörkertalen är stora. Att bryta diskriminering sker förebyggande på flera fronter men Unga Feminister vill även ta till direkta åtgärder. Därför vill Unga Feminister införa diskrimineringskontroller av kommunala och privata bostadsbolag. För att bryta diskrimineringen som sker och på ett mer rättvist sätt fördela tillgängliga lägenheter vill Unga Feminister pröva en reglering av andrahandsmarknaden genom kommunala köer.

## **C2: BRYT SEGREGATIONEN & GENTRIFIERINGEN FÖR ETT BÄTTRE SAMHÄLLE**

Rasism finns överallt i samhället och påverkar vilka som har tillgång till bostadsmarknaden. Under de senaste åren har bostadsområden blivit mer segregerade. Segregation skapas bland annat genom uteblivna hyreskontrakt på grund av medborgarskap, hudfärg och efternamn. Gentrifiering innebär att ett område med socialt låg status rustas upp så att både status och värdet ökar. När hyrorna höjs leder det till att många människor trängs bort och de ursprungliga invånarna och näringsidkare tvingas flytta. Många gånger omvandlas också hyresrätter till bostadsrätter. Området ersätts helt enkelt med människor som har mer pengar och den lägre klassen tvingas undan i periferin. Det har medfört att de rikare områdena har blivit rikare och därmed samlat rikare människor som i sin tur segregerat sig från övriga delen av samhället. Samtidigt har utsatta områden bortprioriterats av politiker vilket har betytt nedstängd och försämrade samhällsservice för de boende.

Vi tycker att stat och kommun måste planera markanvändningen långsiktigt för att motverka att sälja ut mark till för låga priser, en lösning kan vara att kommunen hyr ut mark istället för att sälja och på så vis får ner kostnaderna för bygget. Nya områden bör byggas med plats för olika människor i olika stadier av livet för att motverka segregerade områden.

marknadshyror befäster segregation och ska därför inte införas. Renovering av miljonprogrammen bör ske med större inflytande av hyresgästen. Hyresgästen ska ha större inflytande över boendet och större stöd i lagen om att kunna kräva åtgärder och renoveringar av hyresvärdar som inte åtgärdar problem. Unga Feminister vill att stat och kommun tar sitt ansvar och verkar för att hyran inte höjs när en upprustning görs. Det är hyresrätter med rimliga hyror som efterfrågas och det är det som ska byggas och renoveras.

## **C3: BOSTADSSATSA - FLER KLIMATSMARTA HYRESRÄTTER TILL LÅGA PRISER**

Fler bostäder behöver byggas utifrån en långsiktig planering av utrymmet och med hänsyn till miljö och tillgänglighet. Vi behöver bygga fler hyresrätter med låg hyra - därför vill vi genom statliga subventioner gynna bostadsbyggandet, och att 65 procent av det som byggs ska vara hyresrätter. Vi behöver bygga boendeformer i olika former. Därför vill vi att det byggs kollektivt med plats för flera familjer eller till vänner som vill bo ihop. Alla lever inte i tvåsamhet eller i kärnfamilj.

## **C4: FLER KOMMUNALT ÄGDA HYRESRÄTTER**

Rätten till bostad är en mänsklig rättighet. Unga Feminister ser att en hyresrättsmarknad präglad av privata aktörer hindrar människor och framförallt unga och socioekonomiskt utsatta från att hitta bostad, och att ett kollektivt ägande av våra bostadsresurser är avgörande för en omfördelning. Med en ökning av kommunalt ägda hyresrätter skulle fler kunna få boende oberoende på med vilken marginal de klarar att betala hyran. Vi ser också att kommuner skulle kunna bidra till en minskad segregation genom att investera i

hyresrätter i redan köpstarka områden. Unga Feminister vill se en bostadssatsning inom Allmännyttan.

### **C5: VERKA FÖR FEMINISTISK SAMHÄLLSPLANERING**

Det offentliga rummet tillhör oss alla, men trots det så känner sig inte alla trygga när vi rör oss från skolan, till bussen, till fritidsaktiviteter och under promenaden. Bostadsbyggande och satsningar på infrastruktur hänger ihop! Vi vill att samhällsplaneringen ska planeras utifrån ett feministiskt perspektiv. Tillgänglighet behöver tas med från början i planeringen för nya områden och bostäder. De boende ska involveras i planeringen av renovationer och upprustning av områden. För att minska antalet överklaganden tror vi på en omvänd planprocess.. Genom att involvera medborgare i ett tidigt stadie av planering skapas en möjlighet till att påverka och att göra sin röst hörd i samråd med folkvalda politiker. Vi vill också se en utökning av grönområden och mötesplatser där en kan träffas för annat än konsumtion. Stimulera folkbildning, kultur- och naturliv och läsecirklar. Gör det offentliga rummet tillgängligt och avgiftsfritt för alla!

### **C6: BOSTADSGARANTI TILL UNGA MELLAN 16 OCH 25**

Från soffa till andrahandskontrakt med ockerhyra i en månad, tillbaka på kompisens soffa - så ser verkligheten ut för många unga. Den akuta bostadsbristen som råder har bidragit till en ökad trångboddhet vilket leder till sämre psykisk och fysisk hälsa. Att du inte har kapital, rätt namn, ålder eller kontakter gör att många unga känner osäkerhet inför framtiden. Vi vill att unga vuxna ska kunna hoppa på drömutbildningen, bilda familj, påbörja ett nytt liv i trygghet i Sverige och kunna tacka ja till det där häftiga jobbet. För att kunna leva ett liv i trygg- och frihet är rätten till det egna boendet avgörande. Eftersom att unga vuxna är en grupp som generellt i högre grad har osäkra anställningar och lägre löner vill vi se sänka inkomstkrav för unga. Vi vill även att kommunerna inför en bostadsgaranti för unga mellan 16-25.

### **C7: NATIONELLA ÅTGÄRDER FÖR MÄNNISKOR I HEMLÖS- OCH UTSATTHET.**

Trots att Sverige har ett någorlunda väl fungerande välfärdssystem hamnar folk i utsatthet. Att människor hamnar i utsatthet och hemlöshet handlar inte om ett eget val utan är något som samhället har bidragit till genom diskriminering, ekonomiska förutsättningar och en otillgänglig bostad- och arbetsmarknad. Utsatta EU-medborgare är en grupp som Sverige idag skjuter ifrån sig ansvar för. Många ur denna grupp är minoritetsfolk som ur ett historiskt perspektiv ständigt varit diskriminerade runt om i Europa. Unga Feminister vill bryta denna diskriminering och avsluta den häxjakt som pågått och fortfarande pågår.

Unga tjejer och transpersoner är en annan grupp som allt oftare idag hamnar i hemlöshet, missbruk och utsatthet. Unga Feminister vill se större påtryckningar från nationellt håll för att arbeta förebyggande så att ingen hamnar i utsatthet och ge möjligheter till att ta sig ur

hemlöshet och utsatthet. Sverige behöver leva upp till de mänskliga rättigheterna som vi förbundit oss till.

### **C8: BYGG STUDENTBOSTÄDER I GOTT SKICK**

Sedan 2007 har byggandet av studentbostäder minskat drastiskt, med konsekvensen att vissa unga idag inte kan acceptera sina studieplatser för att de inte får bostad. Vi anser att det behöver byggas fler billiga studentbostäder som lever upp till standard både i hållbarhet och tillgänglighet. Unga Feminister vill återinföra investeringsstödet för just studentbostäder vid populära lärosäten för att kickstarta igång byggandet igen och bygga tryggt för alla.

### **C9: BRYT URBANISERINGEN**

För ett levande och fungerande samhälle landet över tror Unga Feminister på en decentralisering av statliga myndigheter, främjande av företagande utanför städerna och bostadsbyggande på landsbygden. De kollektiva förbindelserna mellan stad och landsbygd behöver byggas ut och fler myndigheter bör samarbeta i större utsträckning med städer och län utanför de stora tätorterna när det gäller jobberbjudanden, etableringsmöjligheter för nyanlända svenskar och utbildningssatsningar.

### **C10: HELA SVERIGE HAR RÄTT TILL VÅRD OCH SAMHÄLLSSERVICE**

Unga Feminister anser att alla har rätt till vård och samhällsservice och att detta inte skall påverka vart du väljer att bo. Samhällsplaneringen landet över behöver ses över för att säkerställa närhet till kvalitativ sjukvård, vårdcentral, skolor och polis för alla invånare. Till exempel behöver vårdcentralerna på landsbygden både mer kompetens och mer resurser för att kunna förebygga och ge vård åt den stora andel som drabbas av psykisk ohälsa.

### **C11: FRÄMJA 15-MINUTERSPRINCIPEN VID NY STADSPLANERING**

För att bygga hållbara samhällen behöver vi skapa möjligheter för människor att leva där de bor. 15-minutersprincipen innebär en stad där invånarna har samhällsservice, mataffärer, förskola och skola, bibliotek, grönområden och vårdcentral inom gångavstånd. Unga Feminister ser detta som en naturlig del i den feministiska stadsplaneringen. Det skapar inte bara en levande, tillgänglig stad för alla, utan bidrar också till minskad biltrafik och avlastar den dagliga ekonomin när bussbiljetter inte längre är ett måste för att handla middag.

## **D: IDROTT & FRITID**

Alla barn och ungdomar har rätt till en meningsfull fritid. För att det ska vara möjligt behöver vi öppna upp kulturen för fler och det är oavsett vårdnadshavarnas ekonomiska förutsättningar. Det ska inte behöva kosta flera tusenlappar att syssla med det en tycker om. Oavsett om du bor i storstad eller landsbygd ska det finnas saker att göra på fritiden.

Precis som i samhället i stort präglas kulturen och media ofta av sexistiska och rasistiska stereotyper, cis- och heteronormativitet. För att bryta detta behövs ett intersektionellt feministisk perspektiv på kulturpolitiken. Media har ett stort ansvar för vilken bild som förmedlas ut till omvärlden. Vi vill se en lagstiftning mot diskriminerande reklam.

Kulturen ska vara till för alla och utformas av alla, idag är det inte så. Att tillgängliggöra kulturen görs på flera plan – ekonomiska, geografiska och genom att motverka diskriminering inom kulturen, föreningar och idrottslivet. Vi vill stärka kulturens roll i samhället, den utgör ett kugghjul för människans utveckling och förståelse för historien, sociala relationer och omvärlden.

### **D1: DEMOKRATISKA OCH FRIA MEDIER**

Medier spelar en stor roll i hur vi skapar vår världsuppfattning, men medier fyller också en viktig funktion när det kommer till att granska makthavare och samhällseliga skeenden. När den samhällseliga debatten går mot en allt hårdare och omänsklig ton är det otroligt viktigt att det finns medier som diskuterar och analyserar ur olika perspektiv. I dagsläget minskar presstödet till små oberoende mediekanaler, något som leder till att dessa ofta inte kan fortsätta sin verksamhet. För att kunna bibehålla ett demokratiskt samhälle måste medierna kunna vara fria att föra sin debatt. Unga Feminister menar att vi måste kunna skapa förutsättningar för att medierna ska vara fria från påverkan från makthavare i samhället, vare sig det gäller politiker eller kapitalister. Därför vill Unga Feminister öka presstödet, speciellt till mindre, oberoende mediekanaler såsom lokalpress. Unga Feminister vill också att det genomförs en demokratigranskning av medierna för att kunna säkerställa ett demokratiskt samhällssamtal.

### **D2: LAGSTIFTA MOT DISKRIMINERANDE REKLAM**

Media har stor makt att påverka unga människors syn på sig själva och andra. Vi säger nej till diskriminerande reklam eftersom det är att ta ansvar för att skapa ett bättre samhälle. Det faktum att exempelvis sexistisk och rasistisk reklam får plats i det offentliga rummet, som ska vara till för alla, är orimligt. Unga mår idag allt sämre, mycket på grund av den skeva världsbild som skildras av media, där retuscherat smala, utan synliga normbrytande funktionsvariationer och vita kroppar skapar stor press på unga att leva upp till ouppnåeliga ideal, vilket i sin tur leder till psykisk ohälsa. Därför vill Unga Feminister lagstifta mot diskriminerande reklam i det offentliga rummet.

### **D3: SKAPA INKLUDERANDE MÖTESPLATSER**

Unga Feminister uppfattar att det saknas platser där ungdomar kan få umgås med varandra kravfritt på fritiden. Unga Feminister vill därför att alla kommuner ska erbjuda avgiftsfri verksamhet med varierande aktiviteter, både av kulturell och sportslig karaktär. Kommuner bör även öka stödet, i form av exempelvis pengar och lokaler, till lokal ungdomsverksamhet som drivs ideellt. Alla ungdomar ska ha rätt till platser att umgås på. Dessa ska inte behöva kosta pengar att ta del av. Inte heller ska alkohol eller andra droger vara inblandade. Mötesplatserna behöver vara inkluderande och trygga. HBTQ+-personer, personer med normbrytande funktionsvariationer och tjejer är de som sällan besöker fritidsgårdar av anledningar som att en kan känna sig otrygg eller att verksamheten inte är fysiskt eller psykiskt tillgänglig. Det vill vi ändra på. För att skapa mötesplatser för alla är det viktigt att de fritidsledare som arbetar på fritidsgårdarna har kunskap om frågor kring hbtq, antirasism och genus. Unga Feminister vill att alla fritidsledare får kompetensutveckling inom normkritik och antirasism.

### **D4: BRYT DISKRIMINERINGEN INOM IDROTTSVÄRLDEN**

Vi vet att idrott är en viktig del i många ungas identitetsskapandeprocess. Därför har föreningar, ledare och tränare ett stort ansvar och handlingsutrymme när det kommer till att motverka jargong som uttrycker kvinnoförakt, sexism eller homo-, bi- och transfobi, rasism eller funkofobi. Idrott är viktigt för folkhälsan, för att stärka självkänslan, särskilt bland unga människor; genom idrott kan människor skapa relationer och känslan av att tillhöra en gemenskap.

Unga HBTQ+-personer och särskilt transpersoner får inte plats inom idrotten på lika villkor. För att motverka diskriminering behöver vi arbeta förebyggande för att åstadkomma ett gott bemötande av olika grupper och olika människors behov. Detta ska ske genom kompetensutveckling för ledare och tränare i bemötandefrågor. Vi ser även att könsneutrala omklädningsrum i badhallar och idrottsanläggningar är ett måste, för att kunna skapa ett idrottsliv alla kan ta del av.

### **D5: GE ÖKAT & LÅNGSIKTIGT STÖD TILL CIVILSAMHÄLLET'S ARBETE**

Ungas egen organisering är en nyckel till förändring för ett mer demokratiskt samhälle där arbetet för mänskliga rättigheter respekteras och stärks. Det är tio år sedan statsbudgeten för ungdomsorganisationer förändrades, trots att antalet ungdomsorganisationer har ökat till nästan det dubbla. Vi behöver en kraftig ökning för satsningen på ungdomsorganisationer – det gynnar hela samhället.

Att ungdomsverksamhet, tjej-, mans- och transjourer och liknande verksamhet ska kunna söka långsiktig finansiering för sin verksamhet bör vara en självklarhet, men är idag ingen verklighet. Trots att en stor del av det civila samhället axlar ansvar för stora samhällsproblem

så är det svårt att få en långsiktig och stabil finansiering. Det vill vi ändra på. Unga Feminister vill att organisationer och verksamheter som verkar för samhällsupprustningen ska få ta större plats i kommuners, landstings och statens budget, med möjlighet att få finansiering längre än ett år.

#### **D6: ÖPPNA UPP FÖR MIXADE LAG**

I dagsläget är lagen i en majoritet av lagsporter enkönade. Detta bidrar till att reproducera den könsbinära uppdelningen där tjejer inte anses kunna utföra vissa aktiviteter på samma villkor, eller uppnå samma kvalitet som killar. Denna uppdelning skapar också en form av ingenmansland där personer som identifierar sig som icke-binära, eller på något sätt inte går in i det binära könspektrat inte kan delta i lagsporter. Lagsporter bidrar till gemenskap, sociala sammanhang och motion- något som vi i Unga Feminister tycker ska vara till för alla. Unga Feminister vill öppna upp för möjligheten att införa mixade lag där alla, oavsett könsidentitet kan delta på samma villkor, genom att riktade stöd för detta arbete ska ges till idrottsföreningar som arbetar med lagsport.

#### **D7: EN NYKTER NORM**

Alla har rätt till en uppväxt fri från droger. Idag finns en alkoholnorm, där till exempel att vara nykter ifrågasätts snarare än att dricka alkohol. Vi tycker det är fel och vill att nykterism ska vara normen. Till att börja med vill vi att offentliga sektorn är drogfri och att inga offentliga medel finansierar alkohol. Vi vill att det alltid ska finnas nyktra mötesplatser och nyktra sysselsättningar för unga tillgängligt, därför ska föreningslivet vara fritt från alla sorts droger. För att främja en nykter norm vill Unga Feminister även se ett återinförande av förbud mot alkoholremklam samt ett förbud mot sponsrad exponering av alkohol i sociala medier och populärkultur.



## **E: KULTUR & KULTURVÅRD**

Med kulturarv avses alla materiella och immateriella uttryck (spår, lämningar, föremål, konstruktioner, miljöer, system, strukturer, verksamheter, traditioner, namnskick, kunskaper etc.) för mänsklig påverkan. Sveriges kulturarv präglas av ett mångkulturellt samhälle och för alla människors rätt att skapa en identitet är det viktigt att kulturvård görs på ett medvetet och genomtänkt sätt med ett intersektionellt perspektiv. Ett perspektiv som sätter både minoritet och majoritet i fokus. Det är också viktigt att lyfta fram osynliggjorda grupper i historien så som kvinnor, hbtq+-personer, ursprungsbefolkning, personer med funktionsvariationer och andra minoriteter.

Kolonialismen har färgat och färgar vårt samhälle än idag, vilket till exempel märks på hur Sverige behandlat och behandlar sin ursprungsbefolkning och andra minoriteter. Det är något Sverige aldrig ska förneka och som istället bör tas upp och problematiseras för att inte upprepas. Unga Feminister vill verka för att Sveriges kulturarv ska bevaras och vårdas för framtida generationer så att vi kan lära oss av vår i historia och njuta av det vackra som skapats, och skapas.

### **E1: STÄRK KULTURSKOLANS ROLL I SAMHÄLLET**

Musik, måleri, teater och dans. Det finns många olika konstformer inom kulturskolan att ta del av. Men tillgången till kultur avgörs till stor del av geografiska och ekonomiska aspekter. Att endast de som har råd med kulturutövande blir dem som sedan har möjlighet att ta del av den är orimligt. Det skapar ett ojämlikt samhälle. Vi vill att fler kulturverksamheter öppnar upp för fler unga genom sänkta priser och fler platser. Kultur och eget kulturutövande är grundläggande för identitetsskapandet och utveckling, därför behöver vi tillgängliggöra kulturen för fler unga. Unga Feminister vill därför att Sveriges kommuner ska hålla priserna låga för kulturskolans områden för att fler barn och unga ska ges möjlighet att utöva sina intressen och hitta nya. På så sätt ger vi kulturen fler utövare och betraktare.

### **E2: GRATIS MUSEUM**

Alla människor har rätt att ta del av andra människors uttryck, eftersom det ger en djupare förståelse för människors olika synsätt, livsvillkor och erfarenheter. Museum är en plats där olika kulturer, synsätt och livsåskådningar möts och en plats där en har tillgång till kunskap från andras perspektiv. Museum är också en plats där kulturen bevaras, vårdas och skapas för oss som lever nu och i framtiden. Att forma kulturen är något vi gör tillsammans, därför bör också konst och kultur vara tillgängligt för alla. Därför menar Unga Feminister att fri entré ska gälla till alla museer i statlig, regional och kommunal regi.

### **E3: LÄMNA TILLBAKA KULTURFÖREMÅL SOM INTE ÄR VÅRA**

Det finns juridiska ramar kring återlämnande av stulna kulturföremål och det är olagligt att spara stulna kulturföremål. Är föremål uppenbart stulna, ska dessa återlämnas till

*Reviderad av extrainsatt årsmöte 2024*

ursprungslandet eller ursprungsfolket. Om det inte är uppenbart om vem som har rätt till föremålen ska Sveriges statliga museer föra en aktiv dialog med ursprungsägarna, med ett feministiskt och intersektionellt perspektiv. Det är viktigt att belysa kolonialism och makthierarkier, samt den illegala handeln av kulturföremål i dialogen. Många gånger har människor tvingats sälja kulturella föremål på grund av fattigdom, maktutövning, etc. Unga Feminister vill att uppenbart stulna kulturföremål ska lämnas tillbaka, samt att när ett ursprungsland eller ursprungsfolk ansöker om återlämnande av ett föremål som inte uppenbart är stulet ska en dialog föras.

#### **E4: FRÄMJA SAMARBETEN MED MUSEER I ANDRA LÄNDER**

Vi vill att Sveriges statliga museer ska främja samarbeten med andra länder och exempelvis arbeta fram fler portabla museum. På så vis kan en del av andra människors uttryck, vilket ger oss en djupare förståelse för människors olika synsätt, livsvillkor och erfarenheter. Samtidigt som kulturföremål sedan får återkomma till sin ursprungsplats.

#### **E5: BEVARA SVERIGES KULTURARV & TILLÄMPA ETT FEMINISTISKT OCH INTERSEKTIONELLT PERSPEKTIV I UTFORMNINGEN AV KULTURVÅRD**

Sverige är inte ett homogent samhälle, och kulturarvet likaså. För att förstå vilka vi är och vilka vi är som skapat och skapar vårt samhälle måste en intersektionell analys tillämpas på bevarandet av Sveriges kulturarv. Det är stor tid att osynliggjorda grupper synliggörs i historien, så som kvinnor, hbtq+-personer, ursprungsbefolkning, personer med funktionsvariationer och andra minoriteter. För att inte reproducera ett ojämnt samhälle är det viktigt att minoriteter lyfts för en bredare representation för att främja minoriteternas egenmakt. Men vi måste också erkänna och förstå hur hemska Sverige har behandlat och behandlar minoriteter. Det är något Sverige aldrig ska förneka och bör istället tas upp och problematiseras för att inte upprepas. Vi har alla rätt att skapa, gestalta, uttrycka och förmedla våra personliga berättelser, åsikter, erfarenheter och frågeställningar oberoende av sexualitet, kön, könsidentitet och könsuttryck, social eller ekonomisk klass, trosuppfattning, etnicitet, psykisk eller fysisk funktionalitet liksom ålder. Unga Feminister vill därför att en feministisk och intersektionell analys alltid ska tillämpas vid utformningen av kulturvård på statligt finansierade kulturinstitutioner.

#### **E6: ÖKAT STÖD TILL UNGAS KULTURUTÖVANDE**

Ett aktivt och mångfacetterat kulturliv är viktigt för att kunna belysa samhällsfenomen ur olika perspektiv. I dagsläget behöver unga kulturutövare i många fall konkurrera med mer etablerade kulturutövare om samma bidragspengar, något som leder till att många projekt av unga inte får någon finansiering. Ett ungdomsperspektiv inom kulturlivet är otroligt viktigt, speciellt när kulturen görs av unga, för unga. Unga Feminister vill därför ser fler kulturbidrag riktade specifikt till ungas kulturutövande.

## **E7: KULTURSTIPENDIER SKA VARA PENSIONSGRUNDANDE**

I dagsläget är många kulturarbetare beroende av arbetsstipendier från olika håll för att kunna vara verksamma inom sina fält. Dessa stipendier är idag inte pensionsgrundande, vilket leder till att många kulturarbetare går mot en framtid där en måste leva på garantipension, en inkomstnivå som ofta ligger under EU:s fattigdomsgräns. Denna osäkerhet leder till en enorm stress hos många kulturarbetare. På grund av detta tycker Unga Feminister att arbetsstipendier för kulturarbetare alltid ska vara pensionsgrundande.

## **F: MILJÖ**

Sverige behöver en intersektionell feministisk miljöpolitik. En intersektionell feministisk miljöpolitik tar hänsyn till de maktordningar som skapar dessa miljöproblem med hjälp av en intersektionell feministisk analys kan vi se vad och vilka som skapar störst ekologiskt fotavtryck. En intersektionell feministisk miljöpolitik leder inte enbart till minskade utsläpp och minskad klimatpåverkan, utan även till social hållbarhet liksom jämlikare förutsättningar för människors livsförhållanden.

Västvärlden har genom tider exploaterat natur och människor. På grund av exploateringen står vi idag inför ett vägval, antingen fortsätter vi i samma takt av miljöförstöring, eller så väljer vi en ny miljömedveten väg med minskade klimatutsläpp som ställer människan, naturen, mänskliga rättigheter och demokrati framför kapitalismens ekonomiska intressen. Sveriges regeringar har genom historien satsat alldeles för lite på förnyelsebar energi. Vi i Unga Feminister vill att Sveriges, och även världens, energisystem blir hållbart och byggt på förnyelsebara resurser. Det måste satsas mer resurser på vindkraft samt solceller. Vi kräver även åtstramning av utsläpp av växthusgaser, kemikalier och andra föroreningar. Vi vill ha ett system där resurser fördelas rättvist mellan människor och i solidaritet med framtida generationer. I Sverige har vi med våra stora förnyelsebara naturresurser ovanligt goda förutsättningar att minska våra klimatutsläpp och därmed också ett stort ansvar att verkligen göra detta.

Vi lever i en tid där konsumtions och produktionstakten är i en uppåtgående spiral. Aldrig har det producerats och konsumerats så mycket som idag. Detta har lett till uttorkning, skogsskövling, föroreningar och massiva sopberg; konsekvenserna är svält, sjukdom, död och flykt. Det är lätt för oss i västvärlden att blunda för de problem vi skapar någon annanstans, men det är dags att ta ansvar. Ur ett postkolonialt perspektiv ser vi hur västvärlden överordnar sig övriga delar av världen.

### **F1: INFÖRA FRI OCH UTBYGGD KOLLEKTIVTRAFIK**

Att välja ett klimatsmart alternativ för att ta sig runt i staden eller mellan stad och landsbygd bör inte vara en ekonomisk fråga. Genom att bygga ut kollektivtrafiken och göra den avgiftsfri och tillgänglig för alla menar vi att miljövänliga val underlättas för alla. Vi ser även att avgiftsfri kollektivtrafik skapar en ökad rörlighet för människor både inom städer och mellan stad och landsbygd vilket gör att individers rörlighet inte är beroende av hur mycket pengar de har.

## **F2: I ALLA KOMMUNALA OCH REGIONALA VERKSAMHETER SKA EN GIFTFRI MILJÖ FINNAS**

Varje dag kommer vi i kontakt med gifter i vår omgivning. Dessa gifter finns i allt från den mat vi äter, den tvål vi använder och i de produkter som används vid rengöring och städning av lokaler vi dagligen vistas i. Då skolan är en plats där alla barn har en skyldighet att vara fem dagar i veckan ser vi det som en självklarhet att denna plats är giftfri. Vi menar att all mat som serveras, alla hygienprodukter som finns tillgängliga och alla rengöringsmedel som används när lokalerna städas bör vara fria från gifter som skadar vår miljö och människor som kommer i kontakt med dessa gifter. Ytterligare bör kontakten med plast och andra miljöfarliga material minimeras. Ekologisk och vegetarisk skolmat, giftfria hygienprodukter, rengöringsprodukter och giftfria skolmaterial menar vi både gynnar arbetsmiljön på skolan för eleverna och på arbetsplatsen för alla andra som varje dag vistas i skolor. Detta ovanstående bör även implementeras på andra kommunala och regionala verksamheter såsom sjukhus och äldreboenden.

## **F3: PUNKTBESKATTA KÖTT**

På samma sätt som vi beskattar andra vanor som är dåliga för hälsan och miljö vill vi sätta en högre skatt på nöt och fläskkött, fågel samt fisk och skaldjur för att människor ska konsumera mindre kött och subventionera plantbaserade alternativ. Vi ser dock inte att punktskatten är det enda svaret på ett stort miljöproblem, eftersom det är höginkomsttagares konsumtion och livsstil som har högst påverkan på klimatet och en högre skatt behöver inte påverka deras val. Men vi ser att en punktskatt på kött skapar en normerande effekt med ökad vegetarisk konsumtion. Då köttindustrin står för ungefär en femtedel av världens CO<sub>2</sub>-utsläpp ser vi att det krävs en minskad konsumtion av kött och andra animaliska produkter för att nå våra klimatmål.

## **F4: ALLA KOMMUNER OCH REGIONALA VERKSAMHETER SKA SERVERA EKOLOGISK OCH VEGETARISK MAT**

Kommunala och regionala verksamheter ska utgå från att den vegetariska kosten är normativ. Genom att dessa tar ansvar för att minska CO<sub>2</sub>-utsläpp kan vi snabbare nå de miljömål Sverige strävar efter. Det handlar också om att ta hänsyn till minskad klimatpåverkan ur ett globalt perspektiv genom att servera vegetarisk och ekologisk skolmat. Vi kan genom att styra om våra konsumtionsmönster förändra den miljöförstöring vi bidrar till i andra länder genom att servera vegetarisk mat och välja ekologiskt producerade varor.

## **F5: ATT SVENSKA FÖRETAG SKA STÄDA UPP EFTER SIG**

Svenska företag är verksamma och exploaterar mark runt om i hela världen. Många företag är dåliga på att ta ansvar för de utsläpp de är skyldiga till, vilket försvårar livet för de människor, naturen och djur som bor i områdena där företagen har sina fabriker. Vi vill ställa

högre krav på svenska företag runt om i världen och på alla företag som är verksamma inom Sveriges gränser. Vi vill att de på bästa sätt hanterar det avfall de producerar, samt att de tar sitt ansvar för att på bästa sätt hantera sin verksamhet för att påverka närmiljön, människor och djur i området samt att de har en gedigen hållbarhetsplan för en minskad miljöpåverkan även i framtiden. Framförallt ser vi att gruvverksamhet, som är en av de mest miljöfarliga verksamheterna som går att bedriva, måste ta större hänsyn till dess miljöpåverkan och att de måste verka för att minimera sin påverkan i största möjliga utsträckning. Ingen form av gruvverksamhet ska tillåtas i naturskyddade områden (såsom naturreservat, nationalparker och Natura 2000-områden) eller andra områden med höga naturvärden. Kommuner ska få vetorätt mot alla former av gruvexpansion, och Sametinget ska få en vetorätt för gruvexpansion i Sápmi. Gruvverksamhet ska aldrig tillåtas då det finns en betydande risk för lokalbefolkningens hälsa eller urfolks rättigheter.

## **F6: SKAPA TILLGÄNGLIG OCH ALLMÄN KÄLLSORTERING**

Att varje individ och alla verksamheter ska kunna vara så miljövänliga det går bör inte hindras av krånglig och/eller otillgänglig källsortering. Vi menar att det måste skapas riktlinjer på riksdagsnivå om att alla kommuner och landsting ser över tillgängligheten för den källsortering som människor och verksamheter erbjuder, med målet att vara tillgänglig för alla. En tillgänglig källsortering ger möjlighet att källsortera enkelt och rätt. Det gör också att en får kunskap om och möjlighet till att återvinna så stor del av sitt avfall som möjligt. Detta menar vi att både miljö och klimat skulle må bättre av på kort och lång sikt.

## **F7: SKAPA ETT DJURVÄNLIGT SAMHÄLLE**

Förutom köttindustrin finns det många delar av samhället som skadar och dödar djur. Exempel på dessa är pälsindustrin, kosmetikaindustrin samt avfall och skräp från olika företag. Vi Unga Feminister menar att alla former av djurtester måste upphöra. Vidare menar vi att ingen pälsfarmning eller försäljning av päls bör pågå i Sverige. All verksamhet som riskerar att skada djur ska undersökas för att sedan omformas för att upphöra skadandet av djur.

## **F8: SKAPA ETT FOSSILFRITT SVERIGE TILL ÅR 2030**

Vi behöver ställa om vår energiförbrukning och vi behöver göra det nu. Det gör vi genom att se över hur Sveriges verksamheter, elanvändning, konsumtionsvanor med mera kan förändras till bästa möjliga för miljön. På så vis blir en omställning till ett nollprocentigt koldioxidutsläpp av fossila bränslen möjligt till år 2030. Vi menar att den ständiga strävan efter ekonomisk tillväxt, med människors livsstil och konsumtion samt företags produktion, sker på bekostnad av miljö och natur. Vi tror på ekologisk hållbarhet. Unga Feminister tycker det är dags att höja ambitionerna i klimatpolitiken och sätta 2030 som det år då Sverige går in i en fossilfri framtid. Därför måste Sverige vidta kraftfulla åtgärder mot fossilindustrin, som genom sin utvinning av kol, olja och gas är den största drivkraften bakom utsläppen av

växthusgaser. Förbud mot fossilindustriell expansion, i form av exempelvis alla former av ny utvinning och ny infrastruktur (som hamnar för fossilgas och oljeledningar), behövs. Befintlig fossilindustriell verksamhet (exempelvis kolkraft) måste snarast läggas ned, och fram tills det sker krävs kraftig beskattning. Alla subventioner till fossilindustrin måste avskaffas. Offentliga verksamheter och aktörer ska aldrig investera i fossilindustrin, och investerade pengar i fossilindustrin ska snarast divesteras. Dessa förbud, nedläggningar och avskaffanden bör snarast införas i både Sverige och EU, och Sverige måste alltid gå före när EU inte vidtar tillräckliga åtgärder för klimatet.

## **F9: INFÖRA MILJÖBUDGETERING**

Unga Feminister tycker att genusbudgetering är en bra metod för att främja ett mer jämställt samhälle och vill även applicera det här på beslut ur ett miljöperspektiv. Vi vill att det i alla beslut i offentliga verksamheter ska göras en "Miljöbudget" där man i alla led finns en analys över vad som skadar/gynnar miljön. Det ska finnas ett hållbarhetsperspektiv som ska vara långsiktigt. Det ska gälla både den lokala och globala miljön och sträva efter minsta möjliga koldioxidutsläpp och negativ miljöpåverkan.

## **F10: SUBVENTIONERA HYRCYKLAR SOM ETT ALTERNATIV TILL KOLLEKTIVTRAFIK**

Unga Feminister strävar efter en avgiftsfri och tillgänglig kollektivtrafik men än så länge är kollektivtrafiken dyr och kan vara svårtillgänglig i många delar av landet. Dessutom finns det ännu mer miljövänliga alternativ att ta sig fram på i staden. Hyrcyklar är ett sådant exempel. Flera städer har numera cyklar som det går att hyra på olika stationer i staden och sedan lämna tillbaka på vilken station som helst. Unga Feminister vill subventionera dessa stadscyklar som ett alternativ till kollektivtrafiken. Stadscyklarna ska även ha samma funktion som den avgiftsfria kollektivtrafiken för att fylla samma funktion för ungdomar/barn/vuxna genom att vara kostnadsfria.

## **F11: SÄTTA KÄLLSORTERINGSKRAV I OFFENTLIG VERKSAMHET**

Att källsortera och återvinna material en viktig del i att leva mer miljövänligt och resurssnålt. Unga Feminister vill ställa krav på källsortering i all offentlig verksamhet. Till exempel ska den kommunala verksamheten, kommunala bolag, myndigheter och skolor källsortera och återvinna allt förbrukningsmaterial. Det ska även finnas samma möjligheter att källsortera i hela landet och kommunen ska ta ansvar för en tillgänglig och allmän källsortering. Återvinningsstationer ska också ses till att vara tömda för att underlätta återvinningen och för att minska nedskräpningen runt återvinningskärlen.

## **F12: SE EN HÖG FLYGSKATT**

Det transportmedlet som ger störst koldioxidutsläpp är flyget. I Sverige är ungefär en tiondel av koldioxidutsläppen orsakade av flygtrafiken. För att kunna omfördela resurser från ett icke

miljövänligt transportmedel till ett annat med mindre miljöpåverkan vill Unga Feminister införa en flygskatt på nationellt flyg. De intäkter som flygskatten genererar ska, utöver att se till att flyget bär sina egna klimatkostnader, gå till utvecklingen av tågnät och andra mer miljövänliga transporter. För att minska miljöpåverkan ytterligare krävs det även en insats mot internationella flygresor. Unga Feminister anser att Chicagokonventionen, som förhindrar oss att införa en koldioxidskatt på flyget, bör reformeras eller skrotas. På så sätt kan bilaterala avgifter på flyget mellan EU-länder införas vilket skulle öka klimatnyttan. Detta ska ske på en framförallt nationell nivå.

### **F13: FRÄMJA BIOLOGISK MÅNGFALD I DJUR- OCH VÄXTRIKET**

Vi har bara en planet och för att kunna leva vidare i den mångfald som växt och -djurriket har idag måste vi agera. Dagens konsumtionstakt, det moderna skogs- och jordbruket och utsläppen i vårt industrialiserade samhälle är en stor påfrestning för naturen och den biologiska mångfalden. Många arter är utrotningshotade, luften förorenas, vatten förgiftas och ekosystem förstörs. Unga Feminister vill främja den biologiska mångfalden genom att stödja ett hållbart brukande, stärka naturskyddsområden och införa miljöbudgetering. Till exempel ska utvalda skogar få långsiktigt skydd, alla kvalificerade biotopträd ska sparas, vattendragens buffertzoner ska ges förstärkt hänsyn och alla skadliga utsläpp ska förhindras. Skogsbruket måste anpassas bättre efter planetens gränser och ekosystemens fortlevnad. Alternativa, hyggesfria skogsbruksmetoder ska gynnas, skogsskyddet ska ökas rejält (i form av fler naturreservat och nationalparker) och lokalbefolkningen ska få ökade möjligheter att stoppa skogsskövling i sitt närområde. Unga Feminister vill att urskogor ska få särskilt skydd.

### **F14: GE STÖD TILL SECOND HAND OCH KONSUMTIONSKRITISKA INITIATIV**

En stor del av de klimatproblem som vi har skapat beror på en ohållbar livsstil med resurser som utvinns för produkter som förbrukas i en orimligt snabb takt. För att kunna minska på en del av de utsläpp och den miljöförstöring vi skapar måste vi förändra våra konsumtionsvanor. Därför verkar Unga Feminister för stöd till konsumtionskritiska initiativ och företag som förespråkar återvinning. Exempel på det är second-hand butiker och företag som hyr ut och organiserar delat ägande av produkter. För att göra det mer attraktivt att lämna in slitna kläder till textilier-butiker istället för att slänga dem, ska en rabattcheck ges ut från kommunen till de som gör.

### **F15: BYGGA UT CYKEL- OCH GÅNGBANOR**

För att skapa ett miljövänligare samhälle med bättre luft och större framkomlighet för kollektivtrafik och cyklar krävs en förändring i trafikplaneringen. Genom att minska på privatbilismens körfält, främja bilfria innerstäder och bygga ut cykel- och gångbanor i städer samt på gles och landsbygd får vi grönare samhällen med mindre koldioxidutsläpp.



Unga Feminister vill bygga ut cykel och gångbanor som en del i en grön samhällsplanering. Unga Feminister verkar även för att gågator och temporära parker i staden ska införas för att skapa en mer miljövänlig och grönare stadsbild.

### **F16: STATLIGT UPPHANDLA MILJÖTEKNISKA PATENT**

Sverige är ett av de ledande länderna inom miljöteknik och innovationer för förnyelsebar energi. Samtidigt ökar även den globala utvecklingen av miljöteknik enormt. I arbetet för ett mer hållbart samhälle och en mer hållbar värld är utvecklingen och användande av miljöteknik en viktig komponent. Patenteringen av miljöteknik kan leda till att länder eller företag som vill använda sig av, eller utveckla, en viss teknik inte har råd med den. Det har också funnits krav från länder med lägre BNP att få gratis miljöteknik för att komma ikapp den västerländska teknikutvecklingen och lättare kunna bidra till en mer hållbar värld. För att främja innovation och en global syn på klimatfrågan vill Unga Feminister att staten ska kunna köpa viktiga miljöteknik-patent. Då kan nationella företag och internationella aktörer köpa dessa ideér billigare, vilket främjar en global utveckling inom miljöteknik.

### **F17: KÄRNKRAFT – NEJ TACK!**

Unga Feminister vill avveckla kärnkraftverken helt. Lagringen av radioaktivt kärnavfall från kärnkraftverken är osäker och instabil. Risken för läckage och kärnkraftsolycka är stora och det har skett olyckor både i Sverige och runt om i världen. Sedan 1950-talet har 37 olyckor inträffat i världen på olika kärnkraftverk och en av dem värsta var Tjernobylolyckan – som fortfarande påverkar sin närmiljö negativt och som gett konsekvenser för människor som utsattes för den olyckan. I Sverige har det skett tre olyckor, två stycken i Ågestaverket i Farsta (avvecklad år 1974) och en på Forsmark.

Det är inte bara hanteringen utav själva kärnkraftverket samt kärnkraftsavfallet som är kritiserat utan även kostnaderna för kärnkraftverk. Det är en ineffektiv, omodern och kostsam verksamhet. Skattesubventionerna av kärnkraft måste avvecklas till förmån för satsningar på miljövänlig energiutvinning.

Energiutvinning som riskerar vår värld, samhälle, människor, djur och natur är ingenting att hålla fast vid. Speciellt inte när det finns alternativ som är miljövänliga och mer hållbara såsom vind- och solkraft.

### **F18: EKOLOGISKT OCH SOCIALT HÅLLBAR GRUV- OCH MINERALSTRATEGI**

Unga Feminister ser hur vinstintressen inom gruvindustrin går före områden med särskilt värde, såsom vattenresurser, rennärning, och ursprungsbefolknings intressen och livsvillkor. Platser med särskilda värden ska likt naturskyddade områden skyddas från exploatering. Därför måste FN:s deklaration om mänskliga rättigheter för ursprungsbefolkning införas i svensk lag.

Det farligaste med gruvindustrin är att avfallen påverkar miljön negativt flera generationer framåt. Fossila bränslen (torv och uran) är största källan till utsläpp i Sverige av kväveoxider,

svaveldioxid samt koldioxid. Därför vill Unga Feminister införa förbud mot exploatering av torv och uran i Sverige. Skattesubventionerna ska avvecklas och mineralavgiften öka. Därtill vill vi med ett intersektionellt maktperspektiv stödja en framarbetning av en ny hållbar mineralstrategi och stärka miljöbalken. Det innebär även att minerallagen kommer att bearbetas till en bättre version. Återvinning och återanvändning av befintliga mineraler, slagghögar och metaller ska prioriteras framför utvinning av nya.

## **G: HÄLSA OCH SJUKVÅRD**

Psykisk ohälsa ökar generellt bland unga. Vi ser att det behövs ett krafttag för att förbättra ungas psykiska hälsa. Unga HBTQ+personer och särskilt transpersoner är de som har högst ohälsotal. Var tredje transperson har övervägt att begå självmord. Det är inte konstigt med tanke på vilka ideal och normer vi växer upp med. Stereotypa föreställningar om kön bidrar till att ickebinära transpersoner hamnar i kläm när vårdssystemet är anpassat efter tvåkönsnormen. Unga Feminister tror att en stor del av lösningen för att skapa bättre psykisk hälsa bland unga ligger i ett normkritiskt förhållningssätt och bemötande.

Politiken behöver ta ett helhetsgrepp mot den psykiska ohälsan och investera i människors välmående, utan normativa föreställningar.

Rätten till sin egen kropp är en mänsklig rättighet, trots det har 22% av alla unga tjejer blivit tvingade till att göra något sexuellt mot sin vilja. Enligt Brottsförebyggande rådet sker det över 100 våldtäkter om dagen, det är 36 000 på ett år. Till detta hör också ett stort mörkertal bland framförallt unga män. Därför vill Unga Feminister satsa på förebyggande arbete med att stärka ungas sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter (SRHR).

En god hälsa är också en klassfråga. Att ekonomiskt få tillgång till vården avgörs till stor del av dina vårdnadshavares ekonomi. Unga Feminister menar att det är orimligt att beroende på hur mycket pengar du har, så avgörs din fysiska och psykiska hälsa. Även din legala status avgör din tillgång till välfärdens olika delar. Unga Feminister vill öppna upp och göra vården tillgänglig oavsett om du har papper eller inte.

### **G1: UTVECKLAD TRANSVÅRD**

Transvården behöver förbättras för icke-binära transpersoner. Unga Feminister anser att vården för transpersoner inte får präglas av en normativ syn på kön. Idag måste personen genomgå en omfattande psykiatrisk utredning innan könsbekräftande vård beviljas, och många vittnar om att stereotypa föreställningar om kön präglar utredningen. Människans rätt att bestämma över sin egen kropp ska inte hindras av stereotyper, vilket är varför kompetensen och kunskapen kring transpersoner och genus måste öka inom vården av transpersoner. Utredningscentraler ska vara en trygg och accepterande miljö och inte något som speglar samhällets normativa och fördomsfulla syn på kön. Frågan om sexualitet anser vi ska uteslutas ur utredningen. Sexualitet och sexuella preferenser har inget med att vara trans att göra och en könsbekräftande behandling påverkar inte personens sexuella läggning. Sexuell läggning är ingenting som ska användas för att bekräfta att någon är värdig att genomgå en behandling. Vi ser även att det behövs betydligt fler transutredningscentraler i landet för att tillgängliggöra vården och för att fler ska få möjlighet att genomgå en utredning. Det ska finnas en transutredningscentral i varje region. Detta kan även hjälpa till att minska väntetiden som i dagens läge är alldeles för lång, då det riskerar transpersoners liv.

*Reviderad av extrainsatt årsmöte 2024*

## **G2: ÖKADE RESURSER OCH FLER PLATSER INOM PSYKIATRIN**

Förutom den generella ökningen går det att se samband mellan hur stor risk du har att drabbas av psykisk ohälsa kopplat till din identitet. Personer som tillhör en grupp med risk för diskriminering har även en ökad risk att drabbas av psykisk ohälsa. Ohälsotalen för unga HBTQ+-personer, särskilt transpersoner är alarmerande. Var tredje ung transperson har någon gång försökt eller funderat på att begå självmord. Unga Feminister vill göra psykiatrin mer tillgänglig genom en satsning på barn och ungdomspsykiatrin (BUP) med ökade resurser och er platser.

## **G3: RÄTT TILL VÅRD OCH STÖD OAVSETT OM DU LEVER MED ELLER UTAN GILTIGT MEDBORGARSKAP**

Unga Feminister arbetar för en värld utan gränser. Vi vill att alla delar av välfärden ska vara tillgänglig oavsett om du har svenskt medborgarskap eller inte. Vården är en del av välfärden som är grundläggande för en god hälsa. Att leva som papperslös är en situation som medför stor stress och andra psykiska påfrestningar. Många har flytt från krig och/eller förföljelse och bär på traumatiska minnen. Därför anser Unga Feminister att papperslösa och utsatta EU-medborgare ska ha rätt till vård på samma villkor som den som har medborgarskap i Sverige.

## **G4: ÖKAD KUNSKAP OM VÅLDTÄKT OCH DESS KONSEKVENSER**

Personer som utsatts för våldtäkt ifrågasätts ofta av såväl omgivning som rättsväsendet på grund av tidigare nämnda orsaker. Ett stort mörkertal finns bland unga män som blivit utsatta för våldtäkt. Unga Feminister vill att fler akutmottagningar för män som blivit utsatta för våldtäkt öppnas upp. En vanlig föreställning om våldtäkt är att det sker genom överfall och att våld är inblandat. En övervägande majoritet av alla våldtäkter sker dock i hemmet av någon en känner och involverar inte alltid fysiskt våld. Att bli tvingad till sex, vare sig det är genom ord eller våld, är våldtäkt. Unga Feminister vill att skolan ska arbeta tydligare för att stärka ungas sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter genom exempelvis sexualundervisningen.

## **G5: SUBVENTIONERADE PREVENTIVMEDEL**

Höga kostnader för preventivmedel går emot de mänskliga rättigheterna, att få bestämma över sin reproduktion ska inte kosta. Rätten att bestämma över sin egen sexualitet och reproduktion är grundläggande för alla människor och för arbetet med mänskliga rättigheter och mot diskriminering. Därför anser Unga Feminister att det bör upprättas nationella riktlinjer om att preventivmedel ska subventioneras genom landstingen – för allas rätt att bestämma över sin egen sexualitet och reproduktion.

## **G6: INKLUDERANDE UNGDOMSMOTTAGNINGAR**

Mycket av arbetet med att stärka ungas psykiska hälsa handlar om att arbeta förebyggande i skolan och fritiden. Unga som söker sig till ungdomsmottagningar och vården behöver få ett respektfullt bemötande utan förlegade normer och föreställningar från personal som har kunskap om genus, antirasism, HBTQ+ och funktionalitetsfrågor. Unga Feminister vill därför att alla som arbetar med ungas hälsa ska vara utbildade inom dessa områden.

## **G7: ALLAS RÄTT TILL FRI OCH LAGLIG ABORT NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT**

Sverige är ett föregångsland med att genomföra så tidiga, säkra och skonsamma aborter som möjligt. Rätten till fri och laglig abort är en nödvändighet för allas rätt till sexuell och reproduktiv hälsa. Aborträtten ifrågasätts både nationellt och internationellt, och därför ska Sverige som stat verka för att aborträtten är laglig och säker även för icke-svenska medborgare. Om rätten till abort inte finns i landet, ska Sverige även erbjuda personer som vill göra abort på samma villkor som för svenska medborgare. Att nekas abort kränker rätten till sin egna kropp och förhindrar den gravidas rätt att bestämma över sitt eget liv, och barnets rätt att vara önskat. Ca 79 procent av de som gör aborter som genomförs idag görs innan vecka 9, alltså innan embryot utvecklas till ett foster medan 1 procent av alla aborter görs efter vecka 18 och är då oftast av medicinska skäl eller sociala omständigheter. Idag är det socialstyrelsen som bestämmer om en får göra abort efter vecka 18. Enligt socialstyrelsen kan ett foster inte överleva utanför den gravidas kropp före vecka 21 och därför anser vi att tills dess ska beslutet att göra abort ligga i ens egna händer, och inte i socialstyrelsens.

## **G8: LIKVÄRDIGA UTREDNINGAR AV NEUROPSYKIATRISKA NORMBRYTANDE FUNKTIONSvariationer**

Forskningen om neuropsykiatriska normbrytande funktionsvariationer hos barn och unga är i grunden baserad på forskning på pojkar. Det gör att många flickor och icke-binära helt missas eller feldiagnostiseras och därför inte får det stöd de behöver i skolan och samhället. För att lättare diagnostisera och fånga upp alla barn kräver Unga Feminister att mer information och utbildning tas fram och sprids om neuropsykiatriska normbrytande funktionsvariationer som den yttrar sig hos flickor och icke-binära och att kunskapen implementeras i utredningarna.

## **G9: ALLA SOM KAN SKA FÅ LÄMNA BLOD**

I dagsläget får inte personer som haft samlag i utbyte mot pengar, droger eller annan ersättning eller män som har sexuellt umgänge med andra män inte lämna blod. En måste då vänta 12 månader efter tillfället en haft sex innan en får lämna blod – även om en inte byter sexpartner. Blodcentralen tar ett prov för smitta varje gång en lämnar blod och har restriktioner vid droganvändning. Därför finns inget behov av detta celibat. Unga Feminister

anser att dessa restriktioner är alldeles för hårda och att alla ska kunna lämna blod på samma villkor.

### **G10: FÖRSTATLIGA VÅRDEN**

Unga Feminister ser att det i dagsläget inte finns samma förutsättningar att få bra vård i hela landet. Vårdcentraler stänger ner och det kan skilja otroligt mycket på hur långt en har till närmaste ungdomsmottagning eller förlossningsklinik. Utöver avstånden skiljer sig vården även i kvalitet och pris – till exempel vittnar många som går igenom könsbekräftande vård att bemötande, kompetens och möjligheter till vård varierar stort, och subventionerna på p-piller är olika beroende på i vilken region du befinner dig. Information om vårdkostnader ska finnas tydligt och tillgängligt på flera språk. Unga Feminister anser även att tandvården ska ingå i sjukvården och omfattas av högkostnadsskyddet. Likvärdigheten är otroligt viktig, och för att säkerställa den vill Unga Feminister förstatliga vården. Genom att förstatliga vården kan alla oavsett var de bor i landet få en jämlik vård. Det möjliggör också för en resursfördelning så att mängden resurser matchar vårdbehovet över landet. Hur länge en får vänta för att få vård ska inte avgöras efter var en bor, och inte heller hur bra vård en får. Unga Feminister vill att alla, oavsett var en bor i Sverige, ska få samma möjlighet till bra vård. Därför anser vi att ett förstatligande av välfärdssektorn är vägen att gå.

### **G11: GRATIS MENSSKYDD**

Beräkningar har visat att personer som menstruerar lägger cirka 50 000-80 000 kronor under en livstid på mensskydd. Ofta handlar det om 100-150 kronor i månaden – exklusive kostnader för eventuella smärtstillande som kan behövas vid svåra menstruationssmärter. För en ung person är detta en stor utgift, och den slår ojämnt. Gratis mensskydd till unga bör vara en självklarhet. Precis som att det finns toalettpapper på skoltoaletter borde där också finnas gratis mensskydd tillgängligt för alla som behöver dem. För att förbättra såväl miljön och hälsan för personer som menstruerar vill Unga Feminister att ungdomsmottagningen ska dela ut gratis ekologiskt hållbara mensskydd till personer som behöver.

### **G12: SPRUTUTBYTESPROGRAM I VARJE LANDSTING**

Unga Feminister ska verka för att sprututbytesprogram utvecklas i samtliga landsting. Syftet med sprututbytesprogram är att främja hälsa, förbättra livskvaliteten och att minska spridningen av blodsmitta bland personer som injicerar droger. Preparat för att häva överdos ska erbjudas på dessa platser samt att hjälp till vård och beroendevård ska erbjudas.

### **G13: VÅRD AV MISSBRUK**

Unga Feminister står för en nykter värld. Med ett feministiskt perspektiv på alkohol och narkotikapolitik krävs att missbruk ses som en sjukdom som inte kan straffas bort. Forskning visar att missbruk tenderar att ärvas genetiskt, socialt och från den miljö en lever i. Därför

vill Unga Feminister vill se en restriktiv alkohol och narkotikapolitik där personer som drabbas får den hjälp de behöver samtidigt som det arbetas med förebyggande åtgärder för personer i riskzon och för unga med missbrukande föräldrar. Sveriges narkotikapolitik har länge grundat sig i att stigmatisering och hårda straff för att minska bruket av narkotika. Sverige har dock inte färre missbrukare än jämförbara länder. Vad vi däremot har är en högre dödlighet bland dessa missbrukare, vilket är en följd av den stigmatisering och det oflexibla vårdssystem missbrukare möter. Samtidigt är alkohol den mest bidragande faktorn till sjukdom i Sverige. Alkohol är fortfarande den drog som ger upphov till flest problem på individ-och samhällsnivå, som tidig död, somatisk sjukdom, våld, kriminalitet och stora utgifter för vård och omsorg. Att ha ett missbruk är att vara utsatt i sej, men samverkar också med olika förtryck, och därför måste exempelvis ett antirasistisk, HBTQ+ eller normkritiskt perspektiv till allt från forskning som rör ämnet till bemötande inom polis, vård och behandling. Kunskapen och de former av hjälp och stöd som finns idag behöver utvecklas och omformas för att inkludera fler människor.

#### **G14: Bättre ekonomiskt stöd för läkar och sjuksköterskestudenter**

Idag så har vi ett stort underskott av sjukvårdsanställda. Utbildningarna är långa, svåra och ekonomiskt kostsamma. Idag så måste läkarstudenter arbeta gratis inom vården under sina placeringar till skillnad på till exempel ingenjörer som får betalt under denna period i utbildningen. Unga feminister anser att vården är en av de viktigaste samhällsinstitutionerna vi har och det är därför självklart att alla som studerar till läkare eller sköterska ska få allt ekonomiskt stöd möjligt så att fler ska få chansen att utbilda sig till dessa viktiga yrken.

## **H: RÄTTSLIGA FRÅGOR**

Ett demokratiskt samhälle grundar sig i principen om alla människors lika värde. I frågan om brott och straff tror Unga Feminister i första hand på förebyggande insatser genom exempelvis skolan. Genom förebyggande insatser menar vi att problem inte ens behöver uppstå.

Män som grupp är de som står för majoriteten av våldet, det är också män som är mest utsatta för våld, då av andra män. Vi behöver starkare ifrågasätta och arbeta mot de skadliga maskulinitetsnormer som präglar vårt samhälle. På så sätt förebygger vi det våld och de övergrepp som många blir utsatta för. Våldtäktskulturen är djupt inrotat i vårt samhälle och bidrar ofta till att den utsatta skuldbelägger sig själv. Det kan leda till att den som utsatts inte anmäler brottet på grund av rädslan för att inte bli tagen på allvar eller tron att det varit ens eget fel.

Likaså behöver den rasism som finns inom rättsväsendet synliggöras och arbetas mot. Att människor blir misstänkliggjorda på orättsliga grunder såsom hudfärg eller stereotypa föreställningar är diskriminering. Det får inte ske i den institution som ska upprätthålla rättvisa. Unga Feminister menar att rättsväsendet behöver göra slut med de sexistiska, rasistiska, klasshatande och HBTQ+-foba värderingar som präglar rättsväsendet idag. Unga Feminister vill att rättsväsendet istället ska präglas av jämlikhet och jämställda förutsättningar, för alla.

### **H1: ANTIRASISTISKT RÄTTSVÄSENDE**

Både svensk och internationell forskning visar att personer med utländsk bakgrund och minoritetsgrupper oftare drabbas av misstänkliggörande och diskriminering inom olika samhällsinstitutioner. Det sträcker sig från bostadsmarknaden till arbetslivet. Rättsväsendet är inget undantag. Enligt Brottsförebyggande rådet (Brå) sker detta genom indirekt eller direkt diskriminering. Exempelvis sker poliskontroller helt utan rättslig grund, istället baserat på hudfärg. I intervjuer anses personer med utländsk bakgrund mindre trovärdiga. Unga Feminister vill att alla som arbetar inom rättsväsendet genom sina utbildningar ska få kunskap och utbildning i genus, normkritik och antirasism.

### **H2: INFÖR EN SAMTYCKESLAGSTIFTNING MED OAKTSAMHETSPARAGRAF I SEXUALBROTTLAGEN**

Sverige har en lagstiftning som inte räcker till när det kommer till sexualbrott. Med sexualbrott menas bland annat våldtäkt och sexuellt ofredande. Gång på gång uppmärksammas nya våldtäktsdomar där gärningspersonen går fri, där den som utsatts förväntas svara på förnedrande och irrelevanta frågor om kläder de haft på sig eller hur många de legat. Många som utsatts för sexualbrott vågar inte anmäla till polisen av rädsla för hur de ska behandlas, vilket är en av anledningarna till att mörkertalet tros vara stort.



Unga Feminister vill införa en samtyckeslagstiftning med oaktsamhetsparagraf i sexualbrottslagen. En samtyckeslagstiftning innebär att det ska finnas ett samtycke mellan de som har sex. En oaktsamhetsparagraf gör att förövaren kan dömas för våldtäkt om den varit oaktsam. Det innebär att förövarens agerande inte behöver visa på direkt uppsåt, utan att den agerat med vårdslöshet. På så sätt ställer vi större krav på att det är förövaren som behöver bevisa sig oskyldig till brottet. Vi vill också säkerställa att domare i sexualbrottsmål har specialistkunskap i ämnet.

### **H3: FÖRBJUD STRIPPKLUBBAR**

Att exploatera människors kroppar är aldrig rätt. Kroppen kan aldrig bli en vara som kan handlas med. Vi ser strippklubbar som en del av ett patriarkalt och kolonialt system som gör att framförallt unga kvinnors kroppar reduceras till handelsvaror, till för att exploateras av män. På exempelvis Island är det idag förbjudet med strippklubbar, ett förbud som infördes 2010. Unga Feminister vill att Sverige går efter och inför förbud mot strippklubbar. Vi ser också ett behov av att företag och offentligt anställda under affärsresor tar sitt ansvar i arbetet mot sexhandel och prostitution genom att införa nolltolerans mot besök på strippklubbar och bordeller.

### **H4: UTVIDGAD SEXKÖPSLAG**

En stor del av sexköpen som görs av svenskar sker utanför Sveriges gränser, närmare 70% av de sexköp som görs är i andra länder än Sverige. Unga Feminister vill utvidga sexköpslagen genom att gälla vid sexköp utomlands och genom stärkt internationellt samarbete inom EU och andra internationella samfund. Unga Feminister vill att stöd och hjälp till de som vill lämna prostitution genom ett program som skapar bättre förutsättningar på arbets- och bostadsmarknad.

### **H5: AVSKAFFA JURIDISKT KÖN**

I Sverige är det idag bara juridiskt möjligt att ha könet man eller kvinna. Men så ser inte verkligheten ut. Kön eller ickekön kan aldrig bestämmas av någon annan än dig själv. Vi vet dels att begreppet kön innehåller er kön än två, samt att ickekön och ickebinära inte inkluderas i juridiken. Att enbart tro att det finns människor av könen kvinna eller man anser vi är en gammaldags syn på kön och en möjlighet till kontroll. Genom att exkludera människor omöjliggör vi också för viktig forskning, informationsinsamling samt tillgängliggörandet av bra vård till dem som är utanför det binära könssystemet.

Det är en självklarhet att de fyra sista siffrorna i personnumret inte ska vara bundet till kön. Vi vill att Sverige ska avskaffa det juridiska könet för du själv ska få bestämma över vem du är, och för att alla människor ska ha samma möjligheter och rättigheter.

## **H6: BARNS RÄTTIGHETER I RÄTTSPROCESSER**

Det svenska rättssystemet har kommit en lång väg när det gäller att säkra barns rättigheter i rättsprocesser och att göra så att barn känner sig trygga i olika skeden av dem, men vi ser att det fortfarande är en bit kvar. Unga Feminister ser att många aspekter av barns rättigheter tappas i rättsprocesser, till exempel har barn inte alltid tillgång till all information eller ett målsägandebiträde. Vi anser därför att det är viktigt att Sverige följer FNs Riktlinjer om rättskipning i ärenden som rör barn som blivit offer för eller vittnen till brott och att Sverige fortsätter att lagstifta för barns rättigheter i rättsprocesser.

Barn som utsätts för brott reagerar i regel annorlunda än vad vuxna gör, och därför anser vi att alla som arbetar inom rättsväsendet ska ha utbildning i barnrätt. Vidare anser vi att alla som arbetar direkt med barn i rättsprocesser, så som till exempel handläggare, utredare, åklagare och målsägandebiträden bör ha särskild utbildning och kompetens inom bland annat samtalsmetodik och barns psykologiska reaktioner på trauman.

## **H7: HATBROTT**

Idag inkluderar hatbrott ras, hudfärg, nationalitet eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning och liknande omständigheter. Unga Feminister anser att detta inte räcker och att även transpersoner och personer som inte faller in i eller uttrycker sig i enlighet med det binära könssystemet ska inkluderas bland de grupper som kan bli utsatta för hatbrott. Utöver detta tycker vi att det är viktigt att organisationer och brottsofferjourer som arbetar med att stödja offer för hatbrott får stöd i form av bland annat ekonomiska medel.

## **H8: BARNKONVENTIONENS TILLÄGGSPROTOKOLL**

Regeringen meddelade sommaren 2017 att den avser göra barnkonventionen till lag 1 januari 2020, vilket Unga Feminister ser är positivt. Sverige ratificerade barnkonventionen 1990, och sedan dess har tre tilläggsprotokoll tillkommit. De första två handlar om barn i väpnade konflikter samt barn, barnprostitution och barnpornografi, och de ratificerade Sverige 2003 respektive 2006. Det tredje handlar om barns rätt att få sin sak prövad i FNs Barnrättskommitté om deras rättigheter kränks, och den har Sverige inte ratificerat. Unga Feminister anser att det är viktigt att skapa instanser för barn att vända sig till om deras rättigheter kränks, och tycker därför att Sverige bör ratificera det tredje tilläggsprotokollet till Barnkonventionen snarast.

## **H9: VÅLD I NAMN AV HEDER**

Vi ser att våld i namn av heder, som främst drabbar tjejer och HBTQ+-personer, idag är ett stort problem i Sverige. Det handlar om att unga personer kontrolleras av framför allt sina familjemedlemmar och inte kan leva sina liv tryggt på grund av den ständiga rädslan för att bli utsatta för olika typer av våld. Därför tycker vi att det är viktigt att satsa på att lära ut mänskliga rättigheter i skolan, ge stöd till tjej-, kill- och transjourer, satsa på att lära ut normkritik från tidig ålder och ge stöd till de landsting som har särskilt många fall av våld i

namn av heder så att de kan driva resurscentrum med fokus på just våld i namn av heder. Unga Feminister anser även att myndighetspersonal, skolpersonal, fritidspersonal och vårdpersonal ska få ökade resurser och medel för att lättare kunna identifiera varningssignaler till fall av våld i namn av heder, samt utbildning i bemötandefrågor av såväl utsatta som förövare. Dessa ska även informera om vart en kan vända sig ifall en själv eller någon i ens närhet är eller misstänks vara utsatta för förtrycket. Då våld i namn av heder är förtryck utfärdat av ett kollektiv måste utsatta erbjudas skydd utefter egna önskemål samtidigt som förövarna ställs inför rätta och isoleras från den utsatta under och efter rättsprocesser.

### **H10: DOKUMENTERADE SEXUELLA ÖVERGREPP PÅ BARN**

Idag används begreppet barnpornografi för att beskriva dokumenterade sexuella övergrepp på barn, vilket Unga Feminister och även flera barnrättsorganisationer som till exempel ECPAT, tycker är fel eftersom att pornografi idag är någonting som är lagligt, vilket barnpornografi inte är. Vi menar att barn aldrig kan samtycka till att vara med i pornografi, och att begreppet barnpornografi därför bör bytas ut till dokumenterade sexuella övergrepp på barn. I nuläget är det dessutom allmänheten som blir målsägande vid barnpornografibrott, och inte barnet, vilken skulle bli målsägande med denna ändring.

### **H11: STOPPA ALLA BARNÄKTENSKAP**

I Sverige får den som är under 18 år enligt lag inte ingå äktenskap, men om äktenskapet har ingåtts utomlands räknas barnet fortfarande som gift och kan till exempel placeras tillsammans med sin vuxna make på ett asylboende. Unga Feminister menar att inget barn, i eller utanför Sverige, kan samtycka till att ingå äktenskap, och att Sverige därför bör införa ett totalförbud mot barnäktenskap som skulle innebära att inga barnäktenskap skulle erkännas i Sverige.

### **H12: AVSKAFFA ÄKTENSKAPSBALKEN OCH SAMBOLAGEN**

Unga Feminister vet att romantiska relationer kan se ut på fler sätt än att vara tvåsamma, och att personer som bor tillsammans inte måste ha en romantisk relation för att vilja samleva ekonomiskt och juridiskt. Vi vill därför byta ut både äktenskapsbalken och sambolagen mot en samlevnadsbalk som skulle möjliggöra för två eller fler personer att samleva ekonomiskt och juridiskt oavsett om de har en romantisk relation eller inte. Detta är även viktigt ur ett barnrättsperspektiv eftersom att barn som har fler än två föräldrar juridiskt sett inte har rätt till alla sina föräldrar. Med en samlevnadsbalk skulle även barn med fler än två föräldrar få rätt till alla sina föräldrar eftersom att fler vuxna skulle kunna bindas juridiskt till dem.

### **H13: SOCIALTJÄNSTLAGEN- BARN SOM FAR ILLA I SINA HEM**

Barn som far illa i sina hem nämns aldrig specifikt i socialtjänstlagen. Det tycker vi är fel eftersom att barn som far illa i sina hem oftast är i en betydligt mer utsatt situation än andra barn, eftersom att de inte kan söka fristad i sitt eget hem. Många av de barn som far illa i sina hem far dessutom mentalt illa, till exempel av HBTQ+-fobi, vilket kan göra det svårare för utomstående att upptäcka.

I både Barnkonventionen och socialtjänstlagen nämns barnets bästa och i socialtjänstlagen nämns även anmälningsskyldigheten som en del myndigheter och yrkesverksamma har om de misstänker att ett barn far illa, oavsett om det är i eller utanför hemmet, men ingenstans i den nämns det vad socialtjänsten har för skyldigheter när det kommer till den särskilt utsatta gruppen barn som far illa i sina hem.

Unga Feminister menar att det är att se förbi problematiken att inte nämna barn som far illa i sina hem i socialtjänstlagen och att det är viktigt att det står i lagen om särskilt utsatta grupper och om vilka skyldigheter kommunernas socialtjänster och socialförvaltningar har för att de särskilt utsatta grupperna inte ska glömmas bort.

### **H14: MODERNISERA FÖRÄLDRABALKEN**

Dagens föräldrabalk är föråldrad och vi menar på att det behövs en modernisering för att se till de behov som barn har. Idag beskrivs det till exempel i föräldrabalken hur föräldrar har rätt till sina barn, när det enligt Barnkonventionen borde vara tvärt om. Vi menar också på att det är fel att fokuset i stora delar av balken ligger på vilka som är biologiska föräldrar till barnet och således "har rätt" till det, istället för att barnet ska ha rätt till sina föräldrar. Unga Feminister vill därför se en modernisering av föräldrabalken, med omfokusering från de biologiska föräldrarnas rätt till sitt barn till barnets rätt till alla sina föräldrar. Att barnet ska ha rätt till alla sina föräldrar betyder bland annat att vi vill öppna upp för fler än två vårdnadshavare.

### **H15: URFOLK**

Urfolk härstammar från de folkgrupper som bott i ett geografiskt område innan det blev koloniserat och har runt om i världen länge fått kämpa för att behålla till exempel sin historia och sina språk. Unga Feminister vill se större ansvarstagande för Sveriges koloniserande av Sápmi, avståndstagande från den fortsatta koloniseringen av Sápmi och initiativ för att ge dess invånare det stöd som krävs för att de ska kunna återta sitt självbestämmande. Vi vill för att detta ska ske till exempel att Sverige ska ratificera ILO:s konvention 169 om urfolks rättigheter, att FN:s deklaration om urfolks rättigheter ska implementeras i svensk lag och att makten att ta beslut i frågor som rör samer ska flyttas till samerna genom att öka Sametingets inflytande markant. Samernas språkliga rättigheter i förhållande till offentliga aktörer ska stärkas.

## **H16: NARKOTIKA**

Sveriges narkotikapolitik har länge grundats på en väldigt biologisk syn och det har inte funnits utrymme för psykosociala perspektiv. Målet med politiken har varit att så få som möjligt ska prova narkotika och vägen dit har varit hårda straff och stigmatisering. Sverige har dock inte färre missbrukare än jämförbara länder. Vad vi däremot har är en högre dödlighet bland dessa missbrukare, vilket är en följd av den stigmatisering och det oflexibla vårdssystem missbrukare möter. Unga Feministers grundsyn är att missbruk är en sjukdom som inte kan straffas bort, därför vill vi se ett minskat polisiärt fokus på att lagföra enskilda brukare och ett större fokus på att lagföra producenter och distributörer.

## **H17: MINSKAT POLISIÄRT FOKUS PÅ ENSKILDA BRUKARE AV DROGER**

Missbruk är en sjukdom som inte kan straffas bort. Till följd av stigmatiseringen missbrukare idag möter fås inte den vård och behandling som behövs för att bli frisk och många vågar inte ens söka sig till vården eftersom en är rädd för att istället straffas. Unga Feminister vill därför se ett minskat polisiärt fokus på att jaga enskilda brukare till att istället fokusera på produktion och försäljning inom den organiserade narkotikahandeln. Detta innebär inga förändringar i lagen och det ska fortsatt vara straffbart att bruka, köpa, sälja, importera och exportera narkotika samt att framföra fordon under påverkan, men att vård erbjuds istället för straff vid enskilt bruk. En fortsatt restriktiv narkotikapolitik ska föras med förstärkt missbruksvård och förebyggande arbete.

Vården ska i första hand vara frivillig men till den grad att resurser inte räcker till bör slutenvården eller till och med tvångsvården ingripa för personens bästa och att det i sådana fall är vården och inte rättsväsendet som beslutar ifall den typ av vård behövs.

## **H18: INKLUDERA TECKENSPRÅK TILL DE NATIONELLA MINORITETSSPRÅKEN**

Teckenspråk är ett språk som används av 30 000 personer i Sverige. Idag är kriterierna för att det ska vara ett minoritetsspråk att det ska vara ett språk och inte en dialekt, och att det ska ha talats kontinuerligt i Sverige i minst tre generationer eller ungefär hundra år.

Teckenspråket har funnits så länge det funnits personer med hörselnedsättning och det är ett språk och inte en dialekt. Det är ett språk som är livsviktigt för de som använder det och är ett kommunikationsmedel som andra språk. Därför anser vi att teckenspråk ska antas som ett nationellt minoritetsspråk och som följd av detta upphöjas till samma status som de andra nationella minoritetsspråken. Detta kommer att ge ytterligare skydd och resurser till de som använder språket.

## **H19: BARNKONVENTIONEN SOM FÖRETRÄDE FRAMFÖR NATIONELL LAGSTIFTNING**

Barnkonventionen gäller i Sverige idag, men fortfarande underskattas barnets egna förmåga. Unga Feminister vill se ett samhälle där alla människor värderas lika, oavsett om du är vuxen eller barn. Vi gör inte skillnad på barn och barn och menar att alla ska få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda. Exempelvis misstänkliggörs ensamkommande barn på flykt och utsätt för bland annat ovetenskapliga åldersbedömningar, i syfte att tillgodose rätten till skydd för så få som möjligt. Barns rättigheter måste genomsyra alla politikområden, och då även asylpolitiken. Vi kommer aldrig att acceptera någon sorts diskriminering, våld eller sexuellt våld mot barn och därför behöver vi stärka barns rättigheter över hela landet. Unga Feminister ska verka för att Sverige ratificerar barnkonventionens tredje tilläggsprotokoll och gör barnkonventionen till Svensk lag, där alla tre tilläggsprotokoll inkorporeras och att barnkonventionen vid eventuella konflikter ska ha företräde framför nationell lagstiftning.

# **I: MIGRATION OCH ASYL**

Genom historien har det skapats makthierarkier där en skiljer på människa och människa beroende på ras, kultur, ålder, kön, sexuella läggning, trostillhörighet samt klass. Detta har skapat krig, våld, kolonialisering, exploatering av mark och miljöförstöring.

Detta är något som fortsatt existerar i dagens samhälle och som ständigt inskränker på människors mänskliga rätt att röra sig fritt på vår planet. Artikel 13.2 i FN:s allmänna deklaration om mänskliga rättigheter säger att "Var och en har rätt att lämna varje land, även sitt eget, och att återvända till sitt land" och Artikel 14.1 lyder "Var och en har rätt att i andra länder söka och åtnjuta asyl från förföljelse".

Unga Feminister vill ha en värld utan gränser. Unga feministers vision är att vi en dag ska leva som människor utan att behöva vara bundna av våra identitetshandlingar. Sverige och resterande länder i världen som anslutit sig till de mänskliga rättigheterna ska även införa dessa i lagstiftningen och upprätthålla dessa rättigheter. Oberoende en människas medborgarskap eller statslöshet ska dennes mänskliga rättigheter gå före.

## **I1: ATT SVERIGE OCH EUROPA ÖPPNAR SINA GRÄNSER OCH FORT EUROPA OMEDELBART UPPHÖR**

Unga Feminister arbetar för att Sverige och resterande Europa öppnar sina gränser. Idag har Sverige en så kallad "reglerad invandring", det vill Unga Feminister upphäva genom en avreglering och öppna gränser. Då Sverige har bundit sig till de mänskliga rättigheterna och andra konventioner ska även Sverige upprätthålla dessa. Istället för att försvåra människors migration eller asyl, ska Sverige öppna sina gränser och göra det möjligt för människor som vill bosätta sig i Sverige att göra det. EU:s blodiga projekt "Fort Europa" som går ut på att vakta Europas gränser för att hindra människor att komma hit behöver därmed avslutas och istället fokusera på uppsökande verksamhet för att hjälpa de som flyr över medelhavet.

## **I2: SKAPA LAGLIGA VÄGAR TILL EUROPA – GÖR DET MÖJLIGT ATT SÖKA ASYL PÅ AMBASSADEN I ENS HEMLAND**

Genom att möjliggöra att människor kan söka asyl på ambassader samt konsulat i sina hemländer kan vi på ett sätt göra det säkrare för människor att emigrera till andra. Detta skulle underlätta för många barn och unga, samt HBTQ+-personer som har högre risker i sin flykt. Istället för att bevaka en nations gränser vill vi i Unga Feminister att Sverige och resterande länder i Europa ska ha uppsökande gränsverksamheter, det vill säga att gränspersonal ska arbeta för att säkra människors välmående och hjälpa människor som flyr över gränser.

### **I3: STÄRKA BARNRÄTTSPERSPEKTIVET I ASYLPROCESSEN**

Unga Feminister vill att barnrättsperspektivet ska prioriteras i asylprocessen. Vi menar att barn ska ses som individer med egna rättigheter och inte som en del av en familjeenhet som det oftast är i nuläget. Barns redogörelser ska granskas individuellt oavsett om det handlar om ensamkommande barn eller barn inom familjer. Unga Feminister vill synliggöra bristerna i asylprocessen och kräver att beslutsfattare, myndigheter samt institutioner alltid utgår från vardera enskilda barns bästa. Vid tolkning av barnets bästa måste en utgå från Barnkonventionen med fokus på barnet som enskild individ med egna känslor och åsikter. Det är viktigt att institutioner, myndigheter samt beslutsfattare inte tolkar "barnets bästa" utifrån rådande kultur i den egna staten samt inte heller utifrån sin egen tolkning av "barnets bästa" – för att neka barn rättigheter som garanteras i konventionen. Det är även viktigt att barnet inte blir fråntaget sina stödinsatser av t.ex. socialtjänsten bara för att en blir 18. Ens behov försvinner inte över en dag bara för att en blir myndig enligt lagen.

### **I4: OMÖJLIGGÖRA FÖR VINSTUTTAG I ASYLBOENDEN**

På grund av den rådande bostadsbristen i stora delar av landet, arbetar Unga Feminister för att skapa er asylboenden. Unga Feminister arbetar även för att förbättra säkerheten samt boendemiljön i redan existerande asylboenden. Ungdomsförbundet är emot att riskkapitalister utnyttjar andra människors tragiska öde och flykt genom privatägda asylboenden. Unga Feminister vill att förbud mot vinstuttag råder för asylboenden. Vi ser även ett behov av inventering och upphandling av lokaler som kan användas för asylboenden.

### **I5: TILLGODOSE HBTQ+-FLYKTINGARS RÄTTIGHETER OCH RÄTTIGHETER HOS FLYKTINGAR MED NORMBRYTANDE FUNKTIONSVARIATIONER**

Unga Feminister arbetar för att alla HBTQ+-personer och personer med normbrytande funktionsvariationer ska få en rättssäker asylprocess. Oförståelse hos Migrationsverket om HBTQ+-personers och personer med normbrytande funktionsvariationers asylskäl sätter människors liv på spel. Då Sverige saknar en rättssäker asylprocess arbetar Unga Feminister för att implementera allmän flyktingamnesti vilket betyder att uppehållstillstånd till alla papperslösa samt stopp av samtliga utvisningar. Unga Feminister kräver att svenska myndigheter och institutioner aktivt arbetar med Yogyakartaprinciperna i sina beslutsfattande processer. Vi kräver även att personal som hanterar asylärenden på Migrationsverket ska ha kompetens om HBTQ+-personers och personer med normbrytande funktionsvariationers rättigheter och asylskäl. Detta skall även följas upp så att kunskaperna implementeras i arbetet.

### **I6: FÖRKORTA HANDLÄGGNINGSTIDEN**

Unga Feministers vision är att vi ska leva i en gränsfri värld. Men vi ser även att vi idag behöver förhålla oss till rådande system. De långa handläggningstiderna medför stress och

*Reviderad av extrainsatt årsmöte 2024*



oro över ovissheten och skapar social utsatthet när en inte får tillgång till samhällets resurser. Människor som är i en handläggningsprocess hindras från att delta i samhället och använda sig av kommuners service och tjänster. Det beror på att många kommuners regelverk kräver en beslutad migrationsstatus. Samhället blir direkt otillgängligt för nyanlända människor, hämmar delaktighet och personlig utveckling. Så länge som rådande asylsystem existerar kräver vi att handläggningstiden ska förkortas och att bevisbördan flyttas från asylsökande.

## **I7: KRIMINALISERA OGRUNDAD FRIHETSBERÖVNING**

Vi arbetar för en värld utan gränser där alla ska kunna röra sig fritt över jorden, men ingen heller tvingas på flykt. Därför vill vi se flyktingamnesti och permanenta uppehållstillstånd. Till dess att detta är på plats måste asylprocessen få ett starkare rättighetsperspektiv. Unga Feminister vill kriminalisera ogrundad frihetsberövning av asylsökande, papperslösa och gömda flyktingar. Att upprätta register, särskilt övervaka, förvara, eller begränsa någons rörelseutrymme enbart på grund av dess legala status är rasistiskt och ska förbjudas. Istället ska människor inkluderas i samhället genom en antirasistisk arbetsmarknad, ekonomisk trygghet, tillgång till myndigheternas verksamhet och välfärd.

## **I8: AVSKAFFA MEDICINSKA ÅLDERSBEDÖMNINGAR**

Ett stärkt barnrättsperspektiv i asylprocessen medför behov av att avgöra en asylsökandes ålder. Det som idag används för detta är medicinska åldersbedömningar, exempelvis röntgen av skelettdelar såsom handleder eller tänder. Vi ser åldersbedömningar som ett statligt övergrepp där barns mänskliga rättigheter står på spel. Rättsmedicinalverket har dessutom fastslagit att det idag inte finns några exakta medicinska medel för att avgöra en persons ålder. Unga Feminister vill att de medicinska åldersbedömningarna avskaffas och att det inte heller tillförs resurser till forskning för att utveckla nya metoder för medicinska åldersbedömningar. Istället ska Sverige, UNHCR och EU arbeta med att informera om behovet av medhavda ID-handlingar eller födelsebevis, samt samarbeta internationellt med att komplettera dessa och liknande dokument i de fall det saknas. Sverige bör verka för ett lägre beviskrav när det gäller att göra sin ålder sannolik och att införa begreppet "ungdom" i utlänningslagen för att överbrygga skillnaderna i rättigheter mellan barn och vuxen.

## **I9: GARANTERA RÄTTEN TILL FAMILJEÅTERFÖRENING**

Unga Feministers familjepolitik utgår ifrån ett barnrättsperspektiv. I enlighet med barnkonventionen, som år 2018 blir svensk lag men Sverige redan förbundit sig till och som därför redan är rättsligt bindande, har barn rätt att återförenas med sin familj. Artikel 22 menar även att barn ska få hjälp med att hitta sina vårdnadshavare som de separerats från varandra. Konventionen fastslår även att det är regeringen som är ansvarig för att garantera varje barn sina rättigheter, och att vi ska använda det yttersta av våra resurser för att göra det. Unga Feminister vill därför se en regering som tar ansvar för återföreningen, och att alla

barnets anknytningspersoner beviljas permanenta uppehållstillstånd. Inget barn ska behöva leva i ett nytt land utan någon anknytningsperson. Ingen ska heller behöva bära försörjningsansvar över sina anhöriga. Barnkonventionen fastslår även att barn ska höras i de beslut som rör barn, och att dessa ska fattas utifrån barnets bästa. Unga Feminister menar att detta måste ske utifrån den kontext barnet befinner sig i, med frånvaro från kulturella föreställningar. I frågan om familjeåterförening ska inget barn som inte vill leva med, eller far illa av, en anhörig separeras från den och erbjudas annat stöd. Barnäktenskap ska inte heller vinna legal status i Sverige utan upplösas.

### **I10: TA EMOT FLER KVOTFLYKTINGAR**

Till år 2017 utökade riksdagen Sveriges andel av kvotflyktingar från 1900 till 3400. Det är bra, men antalet måste öka. Att bli utvald till kvotflykting av UNHCR medför en ökad trygghet för flyktingar då flyktvägen och asylprocessen blir tryggare, billigare, kortare och snabbare. Idag är kvotsystemets uttalade syfte att korta flyktingsituationer som riskerar att bli permanenta. Unga Feminister menar att syftet istället ska vara att säkra de mest utsatta flyktingarnas asylrätt och flyktväg. Därför måste uttagningsprocessen, som sker av Migrationsverket och FN:s flyktingorgan UNHCR, vara behovsprövad och ske med hänsyn till mänskliga rättigheter och efter kunskaper om barns och HBTQ+-flyktingars särskilda asylskäl.

### **I11: AVSKAFFA DUBLINFÖRORDNINGEN**

Dublinförordningen medför bland annat att ansökan om asyl prövas i det första EU-land som en flykting blir registrerat i. Det medför att flyktvägarna blir extra långa och farliga, då en flykting måste undvika att registreras i transitländer. I sin tur medför detta även att stater begår övergrepp på flyktingar för att tvångsregistrera dem. Unga Feminister vill att alla som tvingats på flykt får möjligheten att själva bestämma vart de vill bosätta sig med sina anhöriga. Därför måste Dublinförordningen avskaffas och ett nytt samarbetsavtal medlemsländerna emellan slutas, som innebär möjlighet att välja asylland direkt vid ankomst i ett EU-land. Till dess ett sådant avtal är på plats ska utvisningar med hänsyn till Dublinförordningen avslutas.

### **I12: AVKRIMINALISERA MÄNNISKOSMUGGLING UTAN VINSTINTRESSE**

Då det idag saknas lagliga vägar för flyktingar in i EU och Sverige tvingas människor som flyr för sina liv anlita människosmugglare. Vissa organiserade människosmugglare gör detta i vinstsyfte. I likhet med vinstdrivande asylboenden ska detta vara kriminellt – ingen ska tjäna på någon annans misär och utsatthet. Privata och ideella initiativ att hjälpa människor över nationsgränser eller inom länder ska däremot avkriminaliseras. Humanitära insatser för flyktingar som bidrar till säkerhet och möjlighet för flyktingar att nå önskat asylland får inte medföra en risk för straff såsom böter eller fängelse. De som bidrar till att garantera mänskliga rättigheter i allmänhet, och asylrätten i synnerhet, ska inte betraktas som brottslingar av EU eller Sverige.

### **I13: VALIDERA UTBILDNING OCH ERFARENHETER PÅ ARBETSMARKNADEN**

För att en nyanländ ska kunna bli inkluderad i Sverige vill Unga Feminister förenkla valideringen av utbildningar genomförda i andra länder. Dessutom ska arbetslivserfarenhet och andra relevanta erfarenheter beaktas. Vi vill att all utbildning och kunskap betraktas likvärdigt vid inskrivning hos Arbetsförmedlingen liksom i anställningsprocesser, oavsett var utbildningen skett. Dessutom vill vi att en tillsammans med valideringshandledare kan få visa vad en kan på en arbetsplats, för att minska risken för språkbarriärer. I kombination med validering ska det erbjudas kompletterande kompetensutveckling som är i linje med kunskapsluckor som identifierats i valideringsprocessen.

### **I14: INKLUDERA ASYLSÖKANDE I SCHENGENS FRIA RÖRLIGHET**

Ett steg i att skapa en värld utan gränser är internationella samarbeten som garanterar fri rörlighet. Det är även ett steg i att dementera nationalstaten och se till människan framför nationens territorium eller statens säkerhet. Idag är Sverige med i Schengensamarbetet, som garanterar fri rörlighet för medborgare i något av samarbetsländerna, personer med beviljat uppehållstillstånd samt personer med visum, eller i behov av visum. Dessa får resa fritt inom de inre gränserna utan pass- eller ID-kontroll. Asylsökande och flyktingar är dock undantagna denna fria rörlighet. Unga Feminister vill att även flyktingar och asylsökande ska ha möjlighet att röra sig fritt inom Schengenområdet. Det ökar säkerheten för personer som befinner sig på flykt, då det möjliggör för kortare och/eller säkrare resvägar inom Europa till önskat asylland. Det är även ett steg i att skapa fler lagliga vägar genom EU. Flyktingar och asylsökande skulle, precis som medborgare i Schengenländer, innefattas i Schengens informationssystem (SIS).

### **I15: SKAPA EN FRISTAD FÖR PAPPERSLÖSA**

Mänskliga rättigheter är ett globalt åtagande. Därför behöver Sverige leva upp till basala rättigheter, såsom rätt till utbildning, hälsa, arbete och boende oavsett legal status. Unga Feminister vill att flyktingar, asylsökande, papperslösa och gömda flyktingar ska ha rätt till förskola, grundskola, gymnasium, särskola, sjukvård, stöd enligt socialtjänstlagen, arbete och bostad på samma villkor som svenska medborgare. Särskilt gäller att asylsökande ej ska förlora rätten att påbörja gymnasiestudier pga uppskriven ålder till följd av en medicinsk åldersbedömning. Kontakt med myndigheter och välfärdsinstitutioner ska vara trygga, de får inte medföra någon risk eller oro för att bli angiven till polisen eller Migrationsverket. Polismyndigheten eller Migrationsverket får inte heller använda information om var barn till papperslösa eller gömda flyktingar söker vård eller går i skola i syfte att omhänderta eller utvisa någon av barnets vårdnadshavare eller familjemedlemmar. Papperslösa och gömda flyktingar ska även ha rätt att anmäla brott och få rättsligt stöd i likhet med svenska medborgare utan att riskera deportation.

*Reviderad av extrainsatt årsmöte 2024*

## **J: INTERNATIONELLA FRÅGOR**

Unga Feminister arbetar för en värld utan gränser. En värld som präglas av fred och diplomati. Vi tror inte att våld löser våld och krig, utan att demokratifrämjande insatser är vad som skapar hållbar stabilitet. Vi är övertygade om att en förändring på internationell nivå är möjlig, och att sättet detta kommer ske är genom att feminister och människorättsaktivister globalt mobiliserar sig och att stater tar ett gemensamt ansvar för att skapa fred och rättvisa.

Innan vi har nått vårt mål med en värld utan gränser behöver vi förhålla oss till nationalstaten. Det handlar om allt från krig, handel och resor. I en kapitalistiskt världsordning är det människan och naturen som får stå tillbaka för rika människors och företags ekonomiska intressen. Det skapar ojämlikhet. Vi ser hur ursprungsbefolkning och natur runt om i världen har fått ta den största smällen för detta på grund av miljöförstöring och kolonialisering. Unga Feminister menar att det är fel.

Den intersektionella feministiska politiken behöver lyftas och sammanlänkas på en global nivå. Feminismen är en motståndsrörelse mot den kolonialism, militarism, ojämna resursfördelning och miljöförstöring som den patriarkala världsordningen har spridit. Unga Feminister vill ha en omvändning i världen där människan och naturen alltid behandlas rättvist och med respekt. Vårt internationella arbete syftar till att skapa en värld utan gränser i fred.

### **J1: AVSKAFFA VAPENEXPORTEN OCH STÄLL OM TILL CIVIL PRODUKTION**

Vi tror inte att vapen är vad som skapar fred. Det går inte att lösa våld med våld. Unga Feminister arbetar aktivt för fred i alla plan såväl lokalt, nationellt och globalt genom diplomatiska lösningar. Vi kämpar för att Sverige ska avskaffa vapenexporten omgående och istället ställa om till civil produktion för att investera resurserna i exempelvis miljöteknik som kan bidra till fredlig och hållbar utveckling.

### **J2: STÄLL OM FÖRSVARET**

Den svenska Försvarsmakten har idag en mängd olika verksamheter, och bland dem finns armén, flygvapnet samt underrättelse- och säkerhetstjänsten. I flera av försvarsmaktens verksamhetsområden, som till exempel armén, flygvapnet och marinen, används idag beväpnade militärer. Unga Feminister tror inte på att vapen och våld skapar fred. Den säkerhetspolitiska spänningen har under en period ökat, men samtidigt som vi ser att fler och fler länder utvecklar kärnvapen vet vi också att informationskrigföring är den typ av krigföring som i störst utsträckning kommer att föras i händelse av ett krig.

### **J3: NEJ TILL NATO**

Unga Feminister är emot ett medlemskap i NATO. Ett medlemskap i NATO strider mot såväl våra miljömål och mot FN:s uppmaning till sina medlemsstater att rusta ned militärt av säkerhetspolitiska skäl. Unga Feminister delar FN:s syn på nedrustning och menar att det är hög tid att omdefiniera säkerhetspolitiken från synen på säkerhet för nationer, till att tala om säkerhet för människor. Vi säger därför tydligt nej till ett närmande till och medlemskap i NATO och tydligt ja till ökade satsningar på demokratifrämjande insatser; vi står för mänsklig säkerhet.

### **J4: NEJ TILL VÄRNPLIKT**

Unga Feminister tror inte på att vägen till global fred och säkerhet är att tvinga ungdomar att lära sig att använda vapen och förbereda sig på att rycka in vid krig. Vi ser med oro på det spända säkerhetsläge som lett fram till återinförandet av värnplikten, men tror att en återinförd värnplikt snarare kommer att snedfördela resurser och trappa upp säkerhetsläget onödigt mycket än gynna internationella säkerhetsläget.

### **J5: BEKÄMPA INTERNATIONELL MÄNNISKOHANDEL**

Internationella människohandeln är samtidens slavhandel. Människohandel kan handla om sexhandel, handel med organ, arbetskraftsexploatering eller handel med barn.

Människohandel omfattar antingen rekrytering, transport, hysande eller mottagande av personer. Människor utnyttjas i hopp om en bättre framtid, pengar och arbete men istället blir deras kroppar utnyttjade som varor som får utstå våld, hot och maktmissbruk. Sexhandel och barnsexhandel sker runt om i världen, såväl i Sverige som globalt, och tvingar människor in i en beroendeställning gentemot köparen och den som säljer dess kropp. Anledningen till att sexhandeln uppkommer är för att det finns en efterfrågan från den som vill köpa. Faktum är att 70% av de som köper sex, köper sex utomlands – och nästan uteslutande är det män. Unga Feministers syn på sexhandel är utifrån ett intersektionellt perspektiv. Vi behöver se vilka förhållanden och bakgrunder de som drabbas av detta har för att förstå varför de utnyttjas. Sverige har vid era tillfällen kritiserats av FN:s barnrättskommitté för att inte göra tillräckligt i arbetet mot sexhandel.

Unga Feminister vill att EU i samarbete med internationella samfund bekämpar den internationella människohandel genom ett intensifierat arbete som inleds med kartläggning av övergreppen – med fokus på att minska efterfrågan.

### **J6: STÄRKT ARBETE MED RESOLUTION 2250 OCH 1325**

Unga Feminister tror på att inkludera så många som möjligt i processer som rör fred och säkerhet, och vi tror på att arbeta särskilt för att inkludera de som vanligtvis inte inkluderas i dessa processer. Genom att inkludera så många samhällsgrupper som möjligt ser vi till att skapa en process och ett resultat som en så stor del av samhället som möjligt känner sig delaktig i och nöjd med. FNs resolutioner 1325 och 2250 handlar om kvinnor, fred och

säkerhet samt unga, fred och säkerhet och tydliggör hur kvinnor och unga ska inkluderas i konfliktförebyggande, konfliktlösande, fredsbyggande och fredsbevarande processer. Idag har vi i Sverige en handlingsplan för resolution 1325, och regeringen har gett i uppdrag till Folke Bernadotteakademin att utreda hur Sverige ska arbeta med resolution 2250. Vi tycker att Sveriges arbete med resolutionerna 1325 och 2250 ska utvecklas och byggas ut, bland annat genom att redan nu börja inkludera unga i fredsbyggande processer vid konflikter i Sverige.

### **J7: VERKSTÄLL SUBSIDARITETSPRINCIPEN**

Subsidiaritetsprincipen går ut på att makten att fatta beslut ska ligga på lägsta ändamålsenliga nivå, det vill säga att makten ska ligga så nära folket som möjligt. Detta kan både innebära att en fråga ska flyttas till en mer lokal nivå och att en fråga ska flyttas till en mindre lokal nivå. Europeiska Unionen har som en av sina grundpelare att subsidiaritetsprincipen, eller närhetsprincipen som den också kallas, ska tillämpas i alla möjliga fall, och för att bestämma detta utförs subsidiaritetsprövningar. Unga Feminister anser att det idag finns många frågor över vilka makten borde flyttas, både till EU-nivå och från EU-nivå. Vi ser ett särskilt värde i att frågor som rör mänskliga rättigheter ska flyttas till EU-nivå eftersom att dessa frågor är så grundläggande och rör så många människor.

### **J8: JA TILL FORTSATT EU-MEDLEMSKAP**

Sverige är idag med i Europeiska Unionen, och det tycker Unga Feminister att Sverige ska fortsätta vara. Vi ser dock att många saker i EUs organisation, som till exempel förändringsarbetet och transparensen i beslutsprocesser, behöver utvecklas och förbättras. Unga Feminister menar att Europeiska Unionen är ett viktigt forum att driva frågor som spänner sig över nationsgränser i. Sådana frågor är bland andra täckande frågor såsom funktionalitets-, HBTQ+-, minoritets-, miljö- och migrationsfrågor, men även mer specifika rättighetsfrågor såsom till exempel frågan om rätten till abort.

### **J9: PRIORITERA OM I HANDELN**

Unga Feminister ser handel som en viktig del i det internationella samarbetet och fredsfrämjandet, bland annat eftersom länder som har handelsrelationer med varandra generellt sett har bättre relationer även när det kommer till andra frågor. Vi ser dock att frihandelsavtalsförhandlingar och Världshandelsorganisationen idag av många anses viktigare än arbetarnas villkor och de internationella miljöavtal som finns. Billig handel prioriteras över hållbar produktion och transport, och det tycker Unga Feminister är helt fel. Dessutom ska demokratiska staters möjlighet att fatta demokratiska beslut gällande exempelvis miljöskydd, djurrätt och folkhälsa ska aldrig inskränkas i handelsavtal med hänvisning till storföretagens vinster. De befintliga handelsavtal som innebär sådana inskränkningar ska omförhandlas eller lämnas och nya handelsavtal ska aldrig ingås om de innebär sådana inskränkningar. Vi tycker att det är viktigare att se hur de människor som

arbetar med att ta fram de saker som västvärlden konsumerar påverkas av produktionen, och hur miljön påverkas av vår konsumtion, än att vi ska kunna handla billigt och därför tycker vi att det är dags att prioritera om i våra handelsavtal. Därför är vi emot avtal som CETA och TTIP.

### **J10: FEMINISTISKT BISTÅNDSARBETE**

Unga Feminister ser att koloniala och patriarkala strukturer fortfarande är världsomspännande och att de i samspel med varandra bidrar till att många länder i globala Syd fortsätter inneha en beroendeposition gentemot länder i globala Nord. Vi ser även problematiken i att länder i globala Nord ger bistånd till länder i globala Syd, men tror på att ge bistånd på andra sätt än de konventionella, till exempel genom att bistånd alltid ska gå till organisationer som drivs av personer som själva arbetar för att förbättra sina livsvillkor och sin vardag samt tillvaratar lokala engagemang, resurser och förutsättningar. De internationella resurserna fortsätter att vara snedfördelade och vi ser att Sverige, som ett av de länder som denna snedfördelning gynnar, har ett ansvar gentemot andra länder att bistå dem och aktivt arbeta med fattigdomsbekämpning. Vi ser också att de som fortsätter att vara mest utsatta är kvinnor, barn, unga och HBTQ+-personer. Vi vill därför att Sverige ska arbeta mer aktivt globalt för att nå upp till enprocentsmålet för bistånd och att Sverige ska arbeta för att se till så att det svenska biståndet når de som behöver det mest.

### **J11: HÖGRE KRAV FRÅN SYSTEMBOLAGET PÅ ALKOHOLINDUSTRIN**

Unga Feminister vill se en fortsatt statligt försäljning av alkohol. Men vi vill också använda den roll som systembolaget har för att ställa högre krav på produktionen av alkoholhaltiga drycker. Idag krävs enligt EU till exempel ingen innehållsförteckning på alkohol vilket gör att folket inte vet vad drycker innehåller. Vi har inte heller någon vetenskap om att de som producerar exempelvis vin arbetar under godkända arbetsförhållanden. Unga Feminister vill se högre krav på etisk och ekologisk produktion av både närproducerade och importerade alkoholvaror. Vi vill också se en höjd alkoholskatt för att finansiera både den skada som alkohol gör, men också för att ställa högre krav på handeln.

## **K: EKONOMI**

Sverige, och världen, står inför stora utmaningar. Män tjänar fortfarande mer än kvinnor, världens 62 rikaste personer äger lika mycket som de 3,6 miljarder fattigaste, Sverige är ett av länderna där ojämlikheten ökar snabbast och ödesfrågan om klimatet hänger över våra axlar. Därför behövs en feministisk ekonomi.

Nyliberalismen enkelt förklarat, innebär att ekonomins villkor ska styra samhället, människors liv och villkoren för dem. En nyliberal ideologi ser endast till kortsiktig och ensidig ekonomisk tillväxt och har visat sig oförmögen att hantera de utmaningar vi står inför. Unga Feminister vill ha en feministisk ekonomi som är långsiktigt hållbar och tar hänsyn till fler värden än resultatet i kvartalsrapporten.

Unga Feminister verkar därför för att skapa en ekonomisk struktur som omfördelar resurser, en som skapar såväl jämställdhet som jämlikhet. Vi ser också det akuta behovet av att ställa om till en grön ekonomi och är villiga att använda alla de verktyg som står till vårt förfogande. För ekonomin är inte ett mål i sig, det är ett verktyg som används för att forma det samhälle vi lever i.

### **K1: EKONOMIN SKA SES SOM ETT MEDEL OCH INTE ETT MÅL**

Unga Feminister verkar för en feministisk ekonomi. Detta innebär att vi sätter mål för hur vi vill att samhället ska utvecklas och sedan använder ekonomin för att nå dessa mål. Vi ser att ekonomisk tillväxt är ett för endimensionellt begrepp för att säga om det går bra för ett land eller inte, en måste också ta hänsyn till ekologiska och sociala faktorer. Unga Feminister vill därför ta fram ekonomiska verktyg och strategier för att ekonomin ska bli en drivkraft för jämställdhet, jämlikhet och en hållbar samhällsutveckling. Till att börja med ska såväl statens, landstingens och kommunernas budgetar analyseras ur ett genus-, socialt-, intersektionellt och miljöperspektiv. Arbetet ska vara en integrerad del i det ordinarie arbetet.

### **K2: SÄTTA HÅLLBARHETSKRAV PÅ OFFENTLIG VERKSAMHETER**

Om vi ska klara av det klimathot vi står inför måste vi ställa om samhället, och det måste ske fort. Unga Feminister vill använda alla de verktyg som staten har till förfogande för att lyckas med detta. Därför vill vi att all offentlig upphandling samt att alla offentliga fonder förvaltas och tar hänsyn till fler aspekter än vad som är billigast eller genererar högst vinst. Om hela samhället ska vinna måste fondförvaltningen ta hänsyn till om investeringarna är miljömässigt hållbara och etiska, samma princip gäller för de offentliga upphandlingarna.

### **K3: NÅ JÄMSTÄLLDA LÖNER**

Kvinnor tjänar fortfarande mindre än män och även om utvecklingen går i rätt riktning sker det alldeles för långsamt. En av de största anledningarna till löneskillnaderna är att kvinnor

*Reviderad av extrainsatt årsmöte 2024*



jobbar deltid i större utsträckning än män, detta sker ofta ofrivilligt. Unga Feminister verkar för att etablera heltid som norm.

Men även om kvinnor börjar jobba heltid kommer deras lön fortfarande bara vara 87% av männens lön. Den största orsaken till detta står att finna i att kvinnodominerade yrken värderas lägre än mansdominerade yrken samt att löneförhöjningar som förhandlas fram i avtalsrörelsen oftast är procentuella ökningarna som inte får överstiga ”märket”. Detta gör att de sektorerna med lägre lön (huvudsakligen kvinnodominerade) aldrig kommer komma ikapp. Därför vill Unga Feminister uppdraga medlingsinstitutet att påverka avtalsrörelsen med målet att uppnå jämställda löner mellan kvinno- och mansdominerade sektorer.

#### **K4: ETABLERA GRÖNA SKATTEVÄXLINGAR**

Unga Feministers grundprincip i arbetet för att göra Sverige fossilfritt till 2030 är att det som är dåligt för miljön ska kosta mer, medan det som är bra för miljön ska kosta mindre. Unga Feminister vill därför inte bara göra de dåliga alternativen dyrare genom att beskatta dem, vi vill även göra de bra alternativen billigare genom att använda dessa skatteintäkter till att subventionera dem. Inkomsterna från vår föreslagna punktskatt på kött ska gå till att subventionera ekologiska frukter, grönsaker och veganska alternativ. Vi vill beskatta flyget för att bygga ut tågtrafiken, höja bensinskatten för att bygga laddstolpar för elbilar, höja CO<sub>2</sub> skatten för att subventionera sol och vindkraft samt ha trängselskatter i städer för att bygga ut kollektivtrafiken och göra den gratis.

#### **K5: SKAPA ETT MER PROGRESSIVT SKATTESYSTEM**

Sedan början av 2000-talet har Sverige sänkt skatten med drygt 250 miljarder kronor. Att vi under samma period sett en av de snabbast ökande samhällsklyftorna är knappast förvånande. Unga Feminister vill ha ett progressivt och omfördelande skattesystem som sluter de gap som har uppstått. Därför vill vi återinföra de skatter Alliansregeringen avskaffade mellan 2006 och 2014 som tydligt och ensidigt gynnar rika. Detta innefattar framför allt förmögenhets-, fastighets-, arvs- och gåvoskatten.

Jobbskatteavdraget är en annan skattelättnad som oproportionerligt gynnar de som tjänar mest. Vi vill sätta ett tak för när en inte längre får ta del av detta avdrag. De som tjänar mer än 30 000 kr ska inte innefattas av jobbskatteavdraget. Samtidigt vill vi expandera avdraget genom att inkludera grupper som inte förvärvsarbetar, i första hand pensionärer.

#### **K6: REFORMERA FINANSSEKTORN**

Från finanskrisen 2008 och dess efterverkningar finns många lärdomar att hämta, tyvärr verkar finanssektorn inte ha tagit till sig dessa utan kör, till stor del, på som innan. Unga Feminister vill se en stabil finansmarknad. Att de 4 storbankerna i princip bara har en bruttosoliditet på 4% (för varje krona som banken har lånat ut 25 kronor) är långt ifrån

acceptabelt, vi vill sätta betydligt hårdare krav. Att samma banker sammanlagt gör vinster i 100 miljarder kronorsklassen vill vi också åtgärda genom att hårdare beskatta dessa vinster.

Att bankerna kan göra stora vinster beror på en dysfunktionell marknad med allt för få aktörer som hellre tar ut gemensamma övertvinster än konkurrerar för kundernas bästa. Detta går att se på hur vinstmarginalen för bolån har gått från ca 0,2% 2007 till 1,71% tio år senare. Därför vill Unga Feminister se en statlig bank som inte är vinstdriven, utan agerar med det uttalade syftet att vara prispressare.

Skatteverket har uppskattat att skatteflykten från Sverige kostar staten 46 miljarder kronor årligen i uteblivna intäkter. Därför verkar Unga Feminister för att få en global skatt på kapital. Detta skulle öppna upp skatteparadisen och skulle dessutom vara ett effektivt verktyg för att omfördela rikedom från den rikaste procenten till de resterande 99.

### **K7: GE SKATTEAVDRAG FÖR ORGANISERING OCH VÄLGÖRENHET**

En stark fackföreningsrörelse ligger till grund för Sveriges jämförelsevis goda jämlikhet, de är även en viktig del av vårt sociala skyddsnet. Den senaste tiden har vi dock sett att ojämlikheten har ökat och fackföreningsrörelsen har försvagats. En stark fackföreningsrörelse kräver stor uppslutning och en god a-kassa. Därför vill Unga Feminister höja arbetslöshetsersättningen och göra att det går att dra av fackförenings- och a-kasseavgiften på skatten. Detta är även en viktig rättvisefråga då ens privatekonomi inte ska avgöra om en får full tillgång till det sociala skydds nätet eller inte.

Unga Feminister anser även att samma metod kan användas för att främja andra positiva handlingar, som att ge pengar till ideella välgörenhetsorganisationer. Vi anser även att metoden bör användas för att uppmuntra ungas engagemang, medlemsavgifter till ideella ungdomsorganisationer som verkar för demokrati och mänskliga rättigheter ska ungdomar kunna få tillbaka i form av skatteåterbäring.

### **K8: STÄRKA DE AUTOMATISKA STABILISATORERNA**

Ekonomi går upp och ner i konjunkturcykler. Vid högkonjunktur går ekonomin bra, vi har hög tillväxt och låg arbetslöshet. Vid lågkonjunktur går det trögare och vi ser tillväxten sjunka och arbetslösheten öka. För att få en stabil ekonomisk utveckling motverkas dessa cykler för att kapa ekonomins toppar och dalar. Ekonomi gör till viss del detta automatiskt, när arbetslösheten sjunker får staten in mer skatt och när arbetslösheten ökar gör även statens utgifter det i form av arbetslöshetsersättning.

I dagsläget kan dock kommunerna motverka detta. Om en kommun visar ett negativt resultat måste den visa ett positivt resultat inom tre år. Vid en lågkonjunktur minskar kommunernas skatteintäkter och för att inte få ett negativt resultat måste de även minska

sina utgifter, om de inte lyckas med detta måste de ändå göra det åren efter för att få ett positivt resultat inom tre år. Detta förstärker konjunktursvängningarna och skapar instabilitet. Unga Feminister vill ändra kommunernas balanskrav till att de ska visa ett positivt resultat över en konjunkturcykel.

### **K9: FÖRBJUDA VINSTER I VÄLFÄRDEN**

Välfärden idag handlar inte längre om att ta hand om människor. Istället så har stora delar av välfärden anpassats till vinstdrivande intressen. Detta har lett till att stora delar av välfärden inte längre fungerar och många människor i samhället som inte är lönsamma för företag, till exempel de som bor på landsbygden eller de som bor i socioekonomiska områden, saknar nästan helt tillgång till välfärd. Det är idag omöjligt att lösa problemen med att skjuta till mer pengar in i välfärden då aktiebolag aktiva inom den enligt lag alltid måste generera vinst till aktieägarna först. Det spenderas det absoluta minimum för att hålla igång verksamheten och miljarder av skattepengarna som skulle ha gått till att ta hand om folket går rakt ner i de rikastes fickor. Unga feminister anser att välfärd finns till för att hjälpa människor och ska vara tillgänglig för alla inom Sverige, oavsett vem det är eller vart de bort och att det inte är förenligt med att driva välfärd i vinstsyfte. Vi vill därför se ett totalförbud av alla aktiebolag och vinstdrivande verksamheter inom välfärden.

### **K10: REFORMERA PENSIONSSYSTEMET**

Att vara pensionär i dagens Sverige är inte en dans på rosor. Fattigdomen bland de som är äldre än 75 år har tredubblats mellan åren 1994–2014 och det finns över 230 000 pensionärer som lever under gränsen för relativ fattigdom. Majoriteten av dessa är kvinnor. När pensionerna grundar sig i hur mycket pengar en tjänat under arbetslivet blir det kvinnorna, som jobbar mer deltid, är hemma mer med barnen och får allmänt lägre löner, som drar nitlotten. Därför vill Unga Feminister att det ska vara ens tjugo bästa år på arbetsmarknaden som ska vara pensionsgrundande.

De som inte har en tillräckligt hög pension får idag en garantipension. Den ligger runt 7–8 000 kronor/månaden beroende på om en är gift eller inte, alltså under gränsen för relativ fattigdom (11 830 kr/månaden). Alla får dessutom inte en full garantipension, för att ha full rätt till det krävs idag att en varit bosatt i Sverige i 40 år. Detta gör att många som inte lever upp till detta krav och får leva på det ännu lägre "äldreförsörjningsstödet", 91% av de som får detta stöd föddes utanför Sverige. Unga Feminister tycker inte att det är värdigt en välfärdsstat som Sverige att ha fattigpensionärer. Därför verkar vi för att höja garantipensionen till fattigdomsgränsen och för att alla svenska medborgare ska ha tillgång till den, oavsett hur länge en har haft sitt medborgarskap.

Vi vill även utreda hur det på smidigast möjliga sätt går att ställa om pensionssystemet från ett "pay-as-you-go" system, där de som arbetar idag betalar för dagens pensionärer, till ett

system där varje generation sparar ihop pengar för att betala för sin egen pension. Detta skulle ge flera positiva effekter som en jämnare fördelning av kapitalägandet, ökad investeringsgrad och större möjligheter att styra samhällsutvecklingen i positiv riktning genom att ställa krav på hur dessa pengar skulle förvaltas. Den stora nackdelen är att någon/-ra generation/-er kommer få betala mer än de annars behövt, då de skulle vara tvungna att försörja dagens pensionärer samtidigt som de sparar ihop till sin egen pension, vilket är anledningen till att vi vill utreda hur detta skifte skulle kunna ske på bästa sätt.

### **K11: HARMONISERA DET SOCIALA SKYDDSNÄTET**

I dagens Sverige finns många hål i det sociala skyddsnätet som människor faller igenom. En kan slussas mellan olika myndigheter och tillslut landa utanför systemet eller fastna i olika åtgärdsprogram. Detta skapar osäkerhet och är tärande på den mentala hälsan för de som utsätts.

Unga Feminister vill harmonisera det sociala skyddsnätet i den meningen att först se över systemet i sin helhet för att hitta och täppa till de hål som finns i regelverken som gör att utsatta människor drabbas. Unga Feminister vill även göra systemen mer generösa genom att lätta på de krav på motprestation som finns i många ersättningssystem. Genom att minska myndigheternas kontrollfunktioner kommer de att kunna lägga större fokus på vad som räknas, att hjälpa människor.

### **K12: UTVECKLA CSN**

Sverige har ett generöst och solidariskt utbildningssystem som verkar för allas tillgång till bildning. Unga Feminister tar ställning för att folkbildning är ett gemensamt samhällsintresse och att så många som möjligt ska ha tillgång till högre utbildning. Ingen ska heller förpassas till att ha ekonomiska skulder för livet. Unga Feminister anser därför att vi måste utveckla CSN genom en högre bidragsdel. Fler ska dessutom kunna få CSN, exempelvis de som läser SFI (Svenska för invandrare).

### **K13: CIRKULÄR EKONOMI**

För att rädda klimatet måste vi bli bättre på att nyttja de resurser vi har. Vi kan inte längre köra på vår linjära konsumtion där vi bryter nya resurser för att kunna konsumera varor som vi sedan slänger. Unga Feminister verkar för att vi istället ska ha en cirkulär ekonomi där vi i första hand ska återanvända våra varor, i andra hand ska vi återvinna materialet i produkterna och i tredje hand ska de användas för energiutvinning. På så sätt kommer vi inte längre se avfall, utan nya råvaror. Målet är att få till stånd ett koldioxidneutralt samhälle.

### **K14: REFORMERA DET KOMMUNALA SKATTEUTJÄMNINGSSYSTEMET**

Det kommunala skatteutjämningsystemet finns till för att kunna garantera att alla kommuner har tillgång till skola, vård och omsorg samt att det endast ska vara kommunens ambitionsnivå som sätter gränsen för hur mycket av dessa saker kommunen har. Eftersom

systemet har för små ambitioner och utjämnar efter otillräckliga grunder vill Unga Feminister reformera det.

Vi vill att alla kommuner ska få resurser för att kunna erbjuda sina invånare ett tillfredsställande kultur- och fritidsliv och att utjämningsystemet inte bara se till skola, vård och omsorg. Vi vill även att systemet ska ta hänsyn till fler faktorer, som exempelvis befolkningstäthet. I dagsläget kan en glesbygdskommun få mindre pengar om någon flyttar, vilket gör att kommunen inte kommer kunna erbjuda lika bra service, vilket i sin tur kan göra att ännu fler flyttar. Unga Feminister vill att skatteutjämningsystemet ska bidra till en levande gles- och landsbygd, inte en utarmning av den.

### **K15: Ersätt så kallade "Effektiviseringskrav" med indexhöjningar**

Varje år så sker miljoner i nedskärningar inom statlig verksamhet. Motiveringen till dessa nedskärningar är att verksamheten ska bli effektivare och därmed billigare. Effektivisering på riktigt kostar pengar och förenklar de anställdas arbete medans effektiviseringskrav är en dåligt förklädd nedskärningspolicy som gör att det blir allt svårare och svårare för våra myndigheter att uppfylla sitt uppdrag. Detta leder till att myndigheter finns på färre platser och fler lämnas i sticket, särskilt på landsbygden. Myndigheter kan inte realistiskt förväntas uppfylla samma uppdrag när det sker nedskärningar varje år. För att våra myndigheter ska fungera och kunna fullgöra sitt syfte till hela befolkningen så vill vi avskaffa effektiviseringskravet och höja budgeten till alla myndigheter efter inflationen så att de inte behöver skära ner på verksamhet.

### **K16: Bannlys gigekonomin**

De senaste åren så har vi sett en utveckling där det blir vanligare och vanligare med så kallade gig-jobb där anställda helt enkelt saknar anställdas rättigheter. Detta har lett till osäkra arbetsvillkor och mer arbete för mindre betalt. Statistik visar att människor idag jobbar allt mer för mindre. Mest utsatta är de som lever i socioekonomiskt utsatta områden som jobbar mest för minst lön. Detta lägger en grogrund för många samhällsproblem och gängkriminalitet då alla pengar och jobb omfördelas till andra platser. Vi i unga feminister anser att det är absurt att anställda inom gig ekonomin inte får de rättigheter de har rätt till på grund av att man låtsas att de är entreprenörer och att konsekvenserna av detta är enorma.

Vi vill därför se ett förbud av den utnyttjade anställningsformen som kallas gig-ekonomi och se till att arbetares får en lön att leva på och att deras rättigheter respekteras.

## **L: GLES- OCH LANDSBYGD**

Unga vill utvecklas och forma sina egna liv. Oavsett var en bor ska en ha tillgång till vård, kunna koppla upp sig på internet, utbilda sig och få jobb.

Unga Feministers gles- och landsbygdspolitik utgår ifrån en intersektionell analys där staden är norm och glesbygden avvikande. Politiska beslut utgår ofta från en urban norm. Detta innebär att besluten inte kan appliceras på eller är dåligt anpassade efter förutsättningarna som råder på landsbygden bland annat vad gäller arbetsmarknaden, ekonomin och välfärden. Människor som bor på landsbygden får sämre samhällsservice och har sämre demokratiska möjligheter. Politiken behöver vara anpassad efter förhållandena där den ska användas, och därför krävs mer lokalt självstyre.

Exploateringen av norra Sverige måste upphöra, och i synnerlighet den av Sápmi. Staden kan inte rädda landsbygden – men staden kan sluta utarma landsbygden på resurser. Härifrån kommer grunden till våra hus, middagens potatis eller stålet i våra bilar. Det är ett statligt ansvar att ge rimlig samhällsservice i hela landet. Politik som gynnar glesbygden är jämlikhetspolitik eftersom det utjämnar makt mellan människor och banar väg för ett ekologiskt och socialt hållbart samhälle. Unga Feminister vill ha en levande landsbygd.

### **K1: UTVECKLAD INFRASTRUKTUR OCH TRAFIK**

Tillgängligheten till hela Sverige byggs genom en mer utbyggd tågtrafik och framförallt i Norrlands inland. På glesbygden begränsas många genom en otillgänglig och osäker kollektivtrafik. Därför vill Unga Feminister verka för en förstärkt och fungerande kollektivtrafik genom att bland annat öka mängden busshållplatser, täta tidtabellerna samt göra den gratis. Detta är extra viktigt på glesbygden då det ofta är mer biltätt och kostnaderna för längre resor med kollektivtrafiken är dyrare.. Unga Feminister vill försäkra sig om att barn och unga kan ta sig säkert till och från sina sysselsättningar och fritidsintressen genom att utöka antalet säkra cykel- och gångvägar till buss- och tågstationer, men även till postlådor, återvinningsstationer och mataffärer. För att skapa förutsättningar för att kunna bo på landsbygden krävs också en säker och pålitlig snöskottning. Därför behövs en resursfördelning där kommuner som inte har möjlighet att finansiera snöskottning i hela kommunen får hjälp av statliga medel. Detta kräver också att fler laddstolpar sätts upp för att göra det möjligt att äga en elbil och använda den även på landsbygden.

### **K2: FIBERNÄT I VARENDA BY**

Internet bidrar till att sudda ut geografiska strukturer och gränser, men samtidigt riskerar ny teknik att skapa nya barriärer mellan de som har tillgång till det nya och de som inte har det. Tillgänglighet till ny teknik och samhällsinformation kommer att bidra till att avgöra om

skillnaderna i villkor för stad och land minskar eller ökar. Målet är att ha fibernät i hela landet. Det ska vara en samhällelig rättighet att ha minst 100 Mbit/s i internetuppkoppling. Därför behöver vi öka andelen nationella medel till fibernät och sammankoppling av nätverken. Unga Feminister vill verka för att det tas fram en tydligare nationell bredbandsstrategi för genomförandet som också ser till att alla kommuner tar fram strategier och planer som innefattar hela kommunen. Det behövs ett nationellt supportkansli för de lokala fiberföreningarna, där de kan få stöd under hela processen och de resurser som krävs för att göra detta.

### **K3: HÅLLBAR UTVECKLING I LOKALSAMHÄLLET**

Landsbygden är oundgänglig för att kunna bygga ett hållbart samhälle och det finns stort folkligt engagemang för att bygga ett ekologiskt hållbart samhälle. Vi vill ha en cirkulär ekonomi med lokala kretslopp där resurser förs tillbaka i ett omloppssystem, ökad lokal livsmedelsproduktion av livsmedel för en tryggad livsmedelsförsörjning samt att all elkonsument ska bli förnybar och till stor del komma från vatten, vind och sol.

### **K4: RÄTT TILL KULTUR I HELA LANDET**

Kultur- och föreningsliv stärker demokratin, får människor att mötas över gränserna och bidrar till framtidstro. Ett levande kultur- och föreningsliv måste byggas och upplevas av dem som finns på en plats. Det bidrar till att fler blir representerade och själva kan bli delaktiga. Unga Feministers utgångspunkt är att lokal kultur ska försvaras, få växa och kunna leva långsiktigt. För att främja kulturutbudet och skapa en tryggare samt mer tillgänglig verksamhet för utövarna vill vi öka kulturbidraget till gles- och landsbygden. Här är tillgången till lokaler viktigt, samt att resurser avsätts särskilt för lokal gräsrotskultur. Det statsbidraget till ungdomsföreningarnas lokala verksamhet måste höjas.

### **K5: EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRSÖRJNING PÅ LANDSBYGDEN**

De senaste 20 åren har tjänster inom statlig förvaltning och statliga affärsverk centraliserats till Stockholm och kranskommunerna. Denna utveckling måste stoppas och vi behöver flytta 20 000 statliga jobb till regioner som behöver fler arbetstillfällen. Avskrivna CSN-lån i glesbygdskommuner skulle locka personal till det offentliga på landsbygden. En levande landsbygd behöver lokalt företagande. Vi vill skapa regelförenklingar som gör det realistiskt att starta och driva småföretag på landsbygden vilket förbättrar möjligheterna till egenförsörjning – och skapar en levande landsbygd. Småföretag på landsbygden ska även få differentierad skatt, anpassade arbetsgivaravgifter. Utflyttningkommuner ska få lägre statlig inkomstskatt. Så gynnar vi både en lokal marknad och planeten. Småföretag på landsbygden är flexibla och anpassar sig till nya förutsättningar. Landsbygden spelar en stor roll för inkluderingen av nya svenskar. Statliga myndigheter, kommuner och idéburna organisationer ska sprida information om möjligheten till arbete och boende på landsbygden till våra nya

svenskar, och skapa praktiska möjligheter för inflyttning. Vi vill även belysa de mångkulturella strukturerna i gles- och landsbygden för att alla ska vara trygga och ha möjlighet att leva kvar där.

## **K6: OMFÖRDELA DEN KOMMUNALA FASTIGHETSSKATTEN PÅ GRÖN ENERGIPRODUKTION**

Energi produceras ofta utanför större städer, men eftersom att energiproduktion inte kräver särskilt mycket arbetskraft bidrar de inte särskilt mycket till det lokala välståndet. Tvärtom kan de skada det när andra potentiella näringar blir lidande, vilket händer med exempelvis vattenkraftverk. Ett sätt att återföra en del av de värde som produceras till orterna där arbetet utförs är att göra så att intäkterna från fastighetsskatten på gröna elproduktionsanläggningar går till de närliggande kommunerna. Detta skulle inte bara stärka de lokala ekonomierna, utan även verka som lokalt incitament för att producera mer grön el.



## **M: Djurrätt**

Unga Feminister anser att djur är tänkande och kännande varelser som förtjänar att leva i frihet. Djur exploateras av människan genom att konsumeras likt varor inom allt från livsmedel, kläder, kosmetika, i läkemedelsindustrin, för att nämna några exempel, vilket gäller både på land och i havet. Forskning visar att haven riskerar att vara tömda på fisk år 2050. Det finns ett tydligt samband mellan minskad andel djurhållning och en minskad klimatpåverkan.

Människan har ingen rätt att ta sig makt över andras kroppar eller utrota andra varelser på vår planet. Det bör vara självklart i en feministisk värld.

### **M1: AVVECKLA INDUSTRIALISERING AV DJUR**

Att djur lever på trånga ytor enbart för att nyttjas av människan är varken bra för djur, människor eller miljön. Därför vill Unga Feminister att alla industri av kännande varelser avvecklas, och att människan tar ansvar över att de djur som lever i industrin tas hand om och får leva ett fortsatt värdigt liv. Unga Feminister ska verka för ett upphörande av all sorts animalisk industri såsom till exempel pälsindustri, slakt och mejeriindustrin eller skönhetsindustrin.

### **M2: FÖRBJUDA UTNYTTJANDE AV DJUR I DET OFFENTLIGA RUMMET**

Unga Feminister vill förbjuda utnyttjande av djur i det offentliga rummet. Djurparker, cirkusar, stora akvarium eller liknande ska inte få hålla djur instängda i syftet att underhålla människan. Djuren måste få leva utifrån sina intressen och sina behov i den miljö de är ämnade att leva i. Unga feminister verkar också för att all mat som serveras i den offentliga sektorn ska vara fria från animalier.

### **M3: INFÖRSKAFFA DJURRÄTT I SKOLPLANEN**

För att samhället ska utvecklas i riktning mot mer empati för djur vill Unga Feminister att etiska frågor om djur ska diskuteras redan i skolan. Idag använder en del skolor undervisningsmaterial från djurindustrin som förmedlar en ensidig bild. Som en del i utvecklingen behövs en översyn av vilka budskap om människors förhållande till djur som förmedlas i skolornas verksamhet. Unga Feminister vill därför att djurrätt och undervisning om djur som kännande och tänkande varelser ska finnas med i skolplanen för grundskolor.

### **M4: HA STRÄNGARE KONTROLLER AV VERKSAMHETER SOM INNEFATTAR DJUR**

Unga Feminister vill att det ska läggas mer resurser på att framställa djurfria försöksmetoder och att försöksmetoder som innefattar djur ska förbjudas. Produkter och råvaror som testats på djur ska förbjudas, vilket även gäller ifall försöksmetoder på djur är lagligt i det land

*Reviderad av extrainsatt årsmöte 2024*

produkten producerats i. Unga feminister verkar också för en djurhållning som möjliggör att djur kan leva utifrån sina egna intressen och behov. Det måste till mer resurser till strängare kontroller av alla verksamheter som innefattar alla olika djur.